

Міністерство освіти і науки України

Державна наукова установа

«Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»

ДОСЛІДЖЕННЯ, ТЕХНОЛОГІЇ, ІННОВАЦІЇ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

*періодичний
інформаційний
бюлетень*

**№ 4
2025**

УДК 001(4-6ЄС)

Ідентифікатор медіа R40-05189

ISSN 3041-1734 (online)

Редакційна рада: Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша

Дослідження, технології, інновації у Європейському Союзі : електронний інформаційний бюлетень // МОН України; ДНУ УкрІНТЕІ. – Київ : УкрІНТЕІ, 2025. – Вип. 4. – 47 с.

Електронний інформаційний бюлетень "Дослідження, технології, інновації у Європейському Союзі" – це результат щоденного моніторингу новин щодо інновацій, нових технологій, науково-дослідних та інноваційних проєктів, на виконання грантів від Європейської ради з питань досліджень, ініціативи МСП, змін законодавства в області науки, технологій та інноваційної діяльності за пріоритетними напрямками, актуальних подій.

Періодичність: щомісячно.

Рік заснування: 2017 р.

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ.

IBAN: UA518201720313201001201097044 в УДКСУ у м. Києві,
код ЄДРПОУ 40814998, ПІН 408149926502, код платежу 25010100

З питань придбання:

тел: (044) 521-00-39, e-mail: uintei.info@gmail.com

Засновник: Державна наукова установа "Український інститут науково-технічної експертизи та інформації"

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 5332 від 12.04.2017 р.

Адреса редакції: 03150, м. Київ, вул. Антоновича, 180

ЗМІСТ

ОФІЙЦІЙНІ ЗАХОДИ	6
ПЛАН ДІЙ ЩОДО КОНТИНЕНТУ AI	6
ЕК ПОЧИНАЄ КОНСУЛЬТАЦІЇ ЩОДО МАЙБУТНЬОЇ СТРАТЕГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАУЦІ	6
КОНСУЛЬТАЦІЯ ЄС ЩОДО СТРАТЕГІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ НАУК ПРО ЖИТТЯ ОТРИМУЄ ШИРОКИЙ РЕЗОНАНС	7
ЄВРОКОМІСІЯ ПРЕДСТАВИЛА PROTESTEU – НОВУ ЄВРОПЕЙСЬКУ СТРАТЕГІЮ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ.....	8
ОНОВЛЕНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДТРИМКИ КОНСОРЦІУМІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	9
ЄВРОПЕЙСЬКІ КРАЇНИ ЗБІЛЬШУЮТЬ ВИТРАТИ НА ВІЙСЬКОВІ ТА ОБОРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ.....	9
ПЕРШІ ОБГОВОРЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЗАКОНУ ПРО ERA НА ФОРУМІ ERA У БРЮССЕЛІ.....	10
ІНФРАСТРУКТУРА ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕМОКРАТІЇ: 15 ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ТА АСОЦІЙОВАНИХ КРАЇН ПІДТРИМУЮТЬ ДОДАТОК ESFRI.....	11
НІМЕЧЧИНА ПРЕДСТАВЛЯЄ ОСНОВНІ ДОКУМЕНТИ ЩОДО FP10	12
КОМІСІЯ ПРОПОНУЄ ПОШИРИТИ STER НА ОБОРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ.....	12
ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	13
СТАТУТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЛЯ НАУКИ ПРО СПАДЩИНУ	13
КОМІСІЯ РОЗГОРТАЄ ПЛАН ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ ЦИРКУЛЯРНИХ ТА ЕФЕКТИВНИХ ПРОДУКТІВ У ЄС.....	14
СПРОЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ: РАДА УЗГОДЖУЄ ПОЗИЦІЮ ЩОДО РЕГЛАМЕНТУ "ІНВЕСТИУЙТЕ В ЄС" ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЄС	15
ОНОВЛЕНІ ПРАВИЛА ДЛЯ БЕЗПЕЧНІШИХ ДОРІГ, МЕНШОГО ЗАБРУДНЕННЯ ПОВІТРЯ ТА ЦИФРОВИХ ДОКУМЕНТІВ НА ТРАНСПОРТНІ ЗАСОБИ.....	16
ЛІДЕРИ ЄС СХВАЛИЛИ МАСШТАБНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПЛАН ПЕРЕОЗБРОЄННЯ	17
КОНТРОЛЬ ЗА ЕКСПОРТОМ ЗБРОЇ: РАДА ПЕРЕГЛЯДАЄ РАМКИ ЄС ДЛЯ ПОСИЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ТА ПІДЗВІТНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ ЗБРОЄЮ.18	
АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ	19
2024 РІК СТАВ НАЙТЕПЛІШИМ ЗА ВСЮ ІСТОРІЮ СПОСТЕРЕЖЕНЬ У ЄВРОПІ, ЙДЕТЬСЯ У ЗВІТІ ПРО СТАН КЛІМАТУ В ЄВРОПІ.....	19
PSF ВЗАЄМНЕ НАВЧАННЯ ЩОДО ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ ПУБЛІКУЄ ВИСНОВКИ.....	20
ОПУБЛІКОВАНО НОВИЙ ЗВІТ ESFRI ПРО ФІНАНСУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ	21
МОНІТОРИНГ 2024: ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ	21
SCOREBOARD ТА DASHBOARD ПОКАЗУЮТЬ ПРОГРЕС У КЛЮЧОВИХ СФЕРАХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЄС	22

ВІЙНА ПОГІРШУЄ КЛІМАТИЧНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ В УКРАЇНІ – ЗВІТ JRC	23
МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ	25
УКРАЇНА Й КАНАДА ОБ'ЄДНУЮТЬ ЗУСИЛЛЯ ЗАДЛЯ РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОЇ ПІДТРИМКИ.....	25
МОН ПОГЛИБЛЮЄ НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ СПІВПРАЦЮ З АВСТРІЄЮ І СЛОВАЧЧИНОЮ	26
ПІДПИСАННЯ МЕМОРАНДУМУ СПІВПРАЦІ МІЖ НАЦІОНАЛЬНИМ ЕРАЗМУС+ ОФІСОМ В УКРАЇНІ ТА НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ ЕРАЗМУС+ ПОРТУГАЛІЇ	27
УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ... 28	
РЕОРГАНІЗАЦІЯ ІНСТИТУТУ ПРОБЛЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОН І НАН УКРАЇНИ: РІШЕННЯ УРЯДУ.....	28
СПІВПРАЦЯ З МОН: GRAMMARLY ПРОДОВЖУЄ БЕЗОПЛАТНИЙ ДОСТУП ДО GRAMMARLY FOR EDUCATION ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ДО 2026 РОКУ	29
ВНЕСЕНО ЗМІНИ ДО ПРАВИЛ ПРИСВОЄННЯ ISSN: УКРАЇНА ІНІЦІУВАЛА ЗАХИСТ НАУКОВИХ ВИДАНЬ ВІД НЕПРАВОМІРНОГО ВИКОРИСТАННЯ НА ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ	30
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ, ДАНІЯ, ЛИТВА ТА ШВЕЦІЯ ЗАПУСКАЮТЬ ПРОГРАМУ UKRAINE2EU НА €16,7 МЛН ДЛЯ ПІДТРИМКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ.....	31
УКРАЇНА АКТИВІЗУЄ УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ "ГОРИЗОНТ ЄВРОПА": У КИСВІ ВІДБУВСЯ КРУГЛИЙ СТІЛ ЗА УЧАСТЮ МОН, НФДУ, ЄС І НАУКОВОЇ СПІЛЬНОТИ	32
ПІДПИСАНО ЗАКОН ПРО ПІДТРИМКУ НАУКОВОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	32
ВИКОНАВЧА РАДА ЮНЕСКО ПІДТРИМАЛА ІНІЦІАТИВУ УКРАЇНИ ПРО ПРОГОЛОШЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ ЗАЛУЧЕННЯ ДО НАУКИ ЗАРАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	34
НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ	35
НІМЕЦЬКЕ ІННОВАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО ХОЧЕ СТОРОТИ ВІЙСЬКОВЕ ВІДДІЛЕННЯ.....	35
ДОСТУПНІ ОНОВЛЕНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДТРИМКИ КОНСОРЦІУМІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ	35
JRC ЗАПУСКАЄ ЛАБОРАТОРІЮ БЕЗПЕКИ КОРДОНІВ.....	36
ВІДКРИТІ ПОРТАЛИ ДАНИХ ПО ВСІЙ ЄВРОПІ: НОРВЕГІЯ ПОКРАЩУЄ ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ПОШУКУ НА ОСНОВІ ШІ ТА ДИЗАЙНУ, ОРІЄНТОВАНОГО НА КОРИСТУВАЧА.....	36
ВІД КАВОВИХ ВІДХОДІВ ДО КОРМУ ДЛЯ ХУДОБИ: LIFE ЕСОFEED ДАЄ КАВОВІЙ ГУЩІ ДРУГЕ ЖИТТЯ.....	37
CLIMATE KIC ВІДКРИВАЄ АКАДЕМІЮ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ РОЗРИВУ ЕКОЛОГІЧНИХ НАВИЧОК	37

НІМЕЦЬКИЙ ФОНД VOLKSWAGEN ПІДТРИМУЄ ДОСЛІДЖЕННЯ "UNKNOWN UNKNOWN"	38
BSC CONNECTS: ІННОВАЦІЙНА ПРОГРАМА ІЗ СПРИЯННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНІЙ СПІВПРАЦІ	38
ПОТОЧНІ ПРОЄКТИ	39
ВІДСТЕЖЕННЯ ШЛЯХУ ФІНАНСУВАННЯ ЕКСПОРТУ, ВІД ВИКОПНОГО ПАЛИВА ДО ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГІЇ	39
ЗАВЕРШЕНІ ПРОЄКТИ	40
ПЕРШИЙ В ІСТОРІЇ ПОГЛЯД ЗСЕРЕДИНИ НА ТЕ, ЯК ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ УПРАВЛЯЄ БІЛКАМИ	40
ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ	42
ЩОРІЧНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ІНСТИТУТУ ЯДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ (АНОНС).....	42
КОНФЕРЕНЦІЯ "БЕЗПЕКА ЄВРОПИ: ЩО ЄС ПОВИНЕН ЗРОБИТИ ПРІОРИТЕТНИМ ДЛЯ ПІДТРИМКИ СВОЇХ КРИТИЧНИХ СЕКТОРІВ?"	43
ЄВРОПЕЙСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ З АДАПТАЦІЇ ДО ЗМІНИ КЛІМАТУ 2025	44
СТИПЕНДІЇ ДЛЯ НАВЧАННЯ НА КУРСАХ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ В РЕСПУБЛІЦІ КОРЕЯ У 2025/2026 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ	44
ОГОЛОШЕНО КОНКУРС НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НАН УКРАЇНИ НА 2025-2026 РР.	44
СТАРТУВАВ МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОЄКТ EDC — EDUCATION FOR DEMOCRATIC CITIZENSHIP	46
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОНД ДОСЛІДЖЕНЬ УКРАЇНИ ОГОЛОШУЄ НОВИЙ КОНКУРС ПРОЄКТІВ З ВИКОНАННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ "ПЕРЕДОВА НАУКА В УКРАЇНІ 2026-2028"	46
П'ЯТИЙ КОНКУРС ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ДОСЛІДНИКІВ З УКРАЇНИ "ДЛЯ УКРАЇНИ" ВІД ФУНДАЦІЇ ПОЛЬСЬКОЇ НАУКИ	47

ОФІЙЦІЙНІ ЗАХОДИ

ПЛАН ДІЙ ЩОДО КОНТИНЕНТУ AI

European
Union

9 квітня 2024 року Європейська комісія оголосила про запуск Плану дій щодо Континенту штучного інтелекту (ШІ) - [COM/165/2025](#), ініціативи, спрямованої на те, щоб зробити Європу світовим лідером у цій сфері. Як зазначила президент Урсула фон дер Ляєн на саміті AI Action Summit у Парижі в лютому цього року, план обіцяє використовувати потужну промислову базу Європи та резерв талантів для стимулювання інновацій ШІ в усьому блоці.

Дорожня карта встановлює п'ять ключових основ для підвищення можливостей ШІ в ЄС:

1. Розширення інфраструктури ШІ: ЄС розширить свою суперкомп'ютерну інфраструктуру, створивши фабрики ШІ, з яких 13 уже розробляються, і новаторські гігафабрики, оснащені 100 000 найсучасніших мікросхем ШІ. Ці досягнення зміцнять позицію Європи щодо розробки моделей ШІ.

2. Підвищення доступу до даних: Стратегія об'єднання даних, яка буде запущена пізніше цього року, спрямована на збереження величезної кількості високоякісних даних і створення лабораторій даних на фабриках ШІ для прискорення інновацій.

3. Стимулювання впровадження ШІ: незважаючи на його трансформаційний потенціал, лише 13,5% компаній ЄС зараз використовують ШІ. Майбутня стратегія Apply AI заохочуватиме промислове використання та сприятиме поширенню ШІ в державному та приватному секторах.

4. Посилення навичок ШІ: Ініціативи з найму персоналу, навчальні програми та створення Академії навичок штучного інтелекту допоможуть вирішити проблему нестачі талантів у Європі.

5. Спрощення правил: нова Служба підтримки Закону про штучний інтелект допоможе компаніям узгодити вимоги Закону ЄС про штучний інтелект.

План також передбачає 20 мільярдів євро приватних інвестицій і має на меті потроїти потужність європейських центрів обробки даних до 2032 року.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1013

ЄК ПОЧИНАЄ КОНСУЛЬТАЦІЇ ЩОДО МАЙБУТНЬОЇ СТРАТЕГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАУЦІ

European
Commission

Європейська комісія розпочала дві консультації щодо майбутньої стратегії ЄС із штучного інтелекту в науці, мета якої – допомогти вченим продуктивно використовувати штучний інтелект у дослідницьких сферах, таких як зміна клімату та здоров'я.

"Вчені та дослідники все частіше використовують штучний інтелект, щоб отримати інформацію та зробити новаторські відкриття", – йдеться в заяві дослідницької комісії Катерини Захар'євої. "Європа повинна очолити цю трансформацію, тому я запрошую

спільноту взяти участь у консультаціях і допомогти розробити стратегію, яка підтримує європейську науку як основу нашої конкурентоспроможності".

Членів дослідницької та інноваційної спільноти запрошують взяти участь в *опитуванні* і відповісти на *анкету*, щоб надати інформацію про фінансування, інфраструктуру, розвиток талантів і координацію політики в ЄС.

Статегія сприятиме усуненню інноваційного розриву та відродженню двигуна інновацій ЄС відповідно до *Компасу конкурентоспроможності* та *мети Комісії* щодо розширення можливостей підприємств і людей у зосередженому на людині стійкому та процвітаючому цифровому майбутньому.

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/commission-seeks-feedback-future-strategy-artificial-intelligence-science-2025-04-10_en

КОНСУЛЬТАЦІЯ ЄС ЩОДО СТРАТЕГІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ НАУК ПРО ЖИТТЯ ОТРИМУЄ ШИРОКИЙ РЕЗОНАНС

Європейська Комісія завершила публічні консультації щодо майбутньої Стратегії європейських наук про життя. Запит про надання доказів тривав протягом чотирьох тижнів і отримав 794 відповіді з 28 країн: 20 країн ЄС, з найбільшою кількістю учасників з Іспанії, Бельгії, Німеччини, Нідерландів та Австрії; і 8 країн, що не входять до ЄС, з найбільшою участю від Сполученого Королівства, США та Швейцарії.

Серед учасників були громадяни ЄС, а також широкий спектр зацікавлених сторін, включаючи академічні та дослідницькі установи, неурядові організації, компанії, бізнес-асоціації та органи державної влади.

Науки про життя охоплюють вивчення живих систем, починаючи від клітин і мікроорганізмів і закінчуючи рослинами, тваринами, людьми та цілими екосистемами. Вони відіграють ключову роль у багатьох секторах, включаючи здоров'я людей і тварин, продукти харчування та корми, а також сільське господарство.

Виходячи з попередньої оцінки, ключові сфери, виділені респондентами, включають проблеми та можливості, пов'язані з:

- використанням науково-технічних досягнень;
- фінансуванням та інвестиціями;
- нормативно-правовим середовищем та правами інтелектуальної власності;
- розвитком талантів і навичок, інфраструктури та послуг, включаючи дані та штучний інтелект;
- озелененням дослідницького та промислового секторів;
- суспільною участю і довірою до науки.

Респонденти виділили конкретні галузеві сфери, зокрема охорону здоров'я, харчування та навколишнє середовище.

Зокрема, велика кількість відповідей була зосереджена на необхідності подальших досліджень нейродегенерації з накопиченням заліза в мозку (NBIA), групи рідкісних

розладів нервової системи. Зараз Комісія аналізує відгуки разом із інформацією, отриманою з інших джерел, включаючи національні органи та агентства. Стратегія наук про життя включена до Компасу конкурентоспроможності та визначає ключові проблеми та можливості для прискорення безпечної розробки, розгортання та впровадження інновацій, заснованих на науках про життя. Очікується, що він буде прийнятий на озброєння влітку 2025 року. Для отримання додаткової інформації:

EC DG RTD - новини

До стратегії європейських наук про життя

<https://era.gv.at/news-items/ec-consultation-on-the-strategy-for-european-life-sciences-receives-wide-response/>

ЄВРОКОМІСІЯ ПРЕДСТАВИЛА PROTECTEU – НОВУ ЄВРОПЕЙСКУ СТРАТЕГІЮ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ

Ця Стратегія (*COM(2025) 148 final*) доповнює Стратегію Союзу готовності до загроз і криз (*JOIN(2025) 130 final*), а також Білу книгу про готовність європейської оборони (*JOIN (2025) 120 final*), яка підтримує посилення оборонних можливостей у всьому ЄС для стримування зовнішніх противників. Разом із майбутнім Європейським демократичним щитом вони сформують всеосяжні рамки для безпечного, захищеного та стійкого ЄС.

Дослідження та інновації розглядаються в документі як такі, що відіграють вирішальну роль для внутрішньої безпеки, створюючи рішення для протидії новим загрозам, у тому числі через неправильне використання технологій. ЄС повинен продовжувати інвестувати в розробку інноваційних інструментів і рішень в галузі безпеки, щоб протистояти їй загрозам відповідно до правил ЄС. Комісія оголосила, що в Об'єднаному дослідницькому центрі (JRC) буде створено кампус з досліджень та інновацій безпеки, який буде інкубатором нових технологій для сфери безпеки, здатний об'єднати політиків, дослідників, правоохоронні органи та спеціалістів із безпеки.

Наприклад, розроблятимуться технології для інтегрованого управління кордонами та правоохоронної діяльності. Експертиза JRC виявлятиме онлайн-злочинність, вдосконалюватиме дешифрування для правоохоронних органів за допомогою найсучасніших технологій, включаючи перспективні дослідження постквантової криптографії. JRC також збирається підключитися до магістралі *Європейської квантової комунікаційної інфраструктури*, яка забезпечує додатковий рівень безпеки на основі квантової фізики. Роботу JRC над квантовими технологіями планується розширити до квантових обчислень і квантових датчиків.

JRC також підтримуватиме впровадження *IRIS*, нового захищеного супутникового угруповання ЄС. Ця ключова інфраструктура, яка, як очікується, почне повністю працювати до 2030 року, покращить безпеку урядового зв'язку в ЄС.

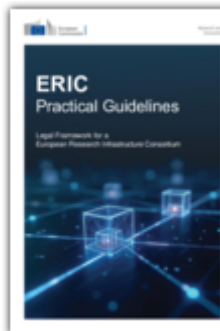
Дослідження JRC також сприяють створенню *безпечнішого Інтернету завдяки роботі над протоколами* для масштабованого, ефективного та захищеного Інтернету та розробці вказівок щодо захисту неповнолітніх в Інтернеті від сексуального насильства над дітьми, торгівлі людьми та онлайн-вербування злочинцями.

Крім того, JRC допоможе розробити технології боротьби з безпілотниками за допомогою спеціальної нової лабораторії.

Згадуються у документі і технології подвійного призначення, які "слід використовувати там, де це доцільно".

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_920

ОНОВЛЕНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДТРИМКИ КОНСОРЦІУМІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

10 квітня 2025 року Європейська Комісія опублікувала оновлені Практичні рекомендації щодо підтримки Консорціумів європейської дослідницької інфраструктури (ERIC), які направлені на допомогу потенційним заявникам розробити заявки на отримання статусу ERIC, а дійсним членам ERIC – на отримання корисних роз'яснень щодо застосовної правової бази.

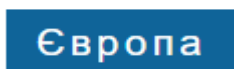
Оновлені рекомендації містять кілька вдосконалень, спричинених технологічними та правовими розробками:

- ✓ переглянута структура, яка краще узгоджується з Регламентом ERIC;
- ✓ адаптоване відображення технологічних і правових розробок за останнє десятиліття;
- ✓ додаткові вказівки щодо питань, що виходять за межі Регламенту ERIC;
- ✓ оновлені додатки, включаючи найкращі практики звітності.

Практичні рекомендації ERIC були вперше представлені *в 2010 р.* після прийняття Регламенту ERIC, а потім були оновлені *в 2015 році*, щоб відобразити поправки до Регламенту ERIC, які були внесені в 2013 році.

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c8ca2717-15c4-11f0-b1a3-01aa75ed71a1/language-en>

ЄВРОПЕЙСЬКІ КРАЇНИ ЗБІЛЬШУЮТЬ ВИТРАТИ НА ВІЙСЬКОВІ ТА ОБОРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ

Європейське оборонне агентство тепер контролює п'ять основних завдань (збільшено з трьох), включаючи спрощення спільних закупівель і координацію оборонних інновацій, повідомляє агентство *у своєму щорічному звіті*. Оновлення відбулося після рішення міністрів оборони ЄС у 2024 р. збільшити спільні витрати на оборону на тлі стурбованості щодо промислової фрагментації та технологічних прогалин. Передбачається, що витрати ЄС на оборону досягнуть 326 мільярдів євро або 1,9% ВВП, що на 30% більше, ніж у 2021 році. Майже третина (31%) зараз спрямовується на інвестиції в оборону, насамперед на закупівлю нового обладнання.

Норвегія планує майже подвоїти свій парк самохідної артилерії, пропонуючи придбати додаткові 24 гаубиці K9 Thunder у компанії Hanwha Aerospace на суму 5,65 мільярда норвезьких крон, або 534 мільйони доларів. *Відповідно до урядової пропозиції*, 155-мм гаубиці оснащать новий артилерійський дивізіон у складі запланованої бригади "Фінмарк", яка створюється для посилення оборони Норвегії на крайній півночі. План закупівлі є частиною пропонованих витрат у 17 мільярдів крон, які також включають додаткові можливості з розмінування, нові військові вантажівки та витрати на об'єкти.

Греція витратить 25 мільярдів євро (27 мільярдів доларів) протягом наступного десятиліття на адаптацію своєї армії до високотехнологічних військових технологій, оголосили офіційні особи. Греція планує перейти від традиційних оборонних систем до високотехнологічної мережевої стратегії, зосередженої на мобільних ракетних системах із штучним інтелектом, технологіях безпілотників і передових командних підрозділах, зменшуючи залежність від звичайних флотів. План також включає нові програми, такі як солдатське спорядження нового покоління, оснащене датчиками та системами зв'язку, а також розробку спеціальних супутникових можливостей для безпечного зв'язку.

Сполучене Королівство прискорює роботу над лазерною зброєю DragonFire, маючи на меті оснастити цією системою чотири есмінці Королівського флоту, починаючи з 2027 року, заявила міністр оборонних закупівель Марія Ігл у *письмовій відповіді* на запитання парламенту. Британський уряд у своїй заяві в березні *оголосив про плани* витратити принаймні 10% бюджету обладнання Міністерства оборони на нові технології, такі як безпілотники та можливості з підтримкою штучного інтелекту, і створити цільовий бюджет у розмірі 400 мільйонів фунтів стерлінгів для фонду оборонних інновацій.

Франція закликає збільшити виробництво боєприпасів, у тому числі складних боєприпасів. Міністр збройних сил Франції Лекорню сказав, що політики повинні перейти до конкретних заходів для розбудови оборонної промисловості Європи.

Фінляндія, яка має найдовший кордон НАТО з Росією, вийде з Оттавської конвенції про заборону *протипіхотних мін*, заявив президент Александр Стубб. Рішення було прийнято *невдовзі після того, як Литва, Латвія, Естонія та Польща* заявили, що вони оцінюють можливість виходу з договору, що дозволить їм накопичувати та використовувати протипіхотні міни для захисту своїх кордонів з Росією. Фінляндія також взяла на себе зобов'язання збільшити свої витрати на оборону до 3% свого ВВП до 2029 року.

Росія широко використовувала протипіхотні міни в Україні, ООН *повідомила*, що минулого року Україна стала найбільш замінованою країною у світі з "сотнями тисяч вибухонебезпечних пережитків війни".

https://www.defensenews.com/global/europe/2025/04/04/norway-to-nearly-double-its-k9-howitzer-fleet-for-around-534-million/?utm_source=sailthru&utm_medium=email&utm_campaign=dfn-enr

ПЕРШІ ОБГОВОРЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЗАКОНУ ПРО ERA НА ФОРУМІ ERA У БРЮССЕЛІ

4 квітня 2025 року Форум ERA провів зустріч у Брюсселі із першого обговорення між Комісією, державами-членами, асоційованими країнами та зацікавленими сторонами щодо планів розроблення Акту ERA у 2026 році.

Ця ідея була вперше озвучена в місії президента Комісії до комісара Захарієвої у вересні 2024 року як відповідь на звіти експертів Енріко Летта та Маріо Драгі, які вперше порушили питання про створення "п'ятої свободи", яке має бути включене до порядку денного Європейської

комісії. Згодом ця ідея була детально розписана у Компасі конкурентоспроможності в лютому 2025 року, який представив три сфери можливих судових позовів щодо ERA:

- посилити інвестиції у дослідження та розробки та доведення їх до 3% ВВП;
- більше зосередити підтримку досліджень на стратегічних пріоритетах і зміцнити узгодженість пріоритетів фінансування ЄС і держав-членів;
- сприяти поширенню знань і талантів у Європі.

Шлях від широких "сфер" до конкретного законодавства, яке підтримується державами-членами та має потенціал для ефективного посилення ERA та "п'ятої свободи", довгий і складний. Однак, здається, настав час для рішучих дій. ЄС переживає, мабуть, найглибшу кризу у своїй історії, і країни-члени хочуть тісніше об'єднатися, щоб знайти спільні рішення та посилити європейську інтеграцію.

Процес прийняття Закону про ERA триватиме подальшими цільовими консультаціями, створенням міжвідомчої керівної групи в Комісії та громадськими консультаціями в найближчі тижні. Оцінку впливу буде проведено до першого кварталу 2026 року. Очікується, що офіційна правова пропозиція буде винесена у третьому кварталі 2026 року.

<https://era.gv.at/news-items/bringing-era-to-the-next-level-first-deliberations-on-a-future-era-act-in-the-era-forum-in-brussels/>

ІНФРАСТРУКТУРА ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕМОКРАТІЇ: 15 ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ТА АСОЦІЙОВАНИХ КРАЇН ПІДТРИМУЮТЬ ДОДАТОК ESFRI

Європейська дослідницька інфраструктура MEDem – моніторинг виборчої демократії в Європі – підтримана 15 державами-членами та асоційованими країнами у заявці на Дорожню карту ESFRI 2026. Австрія очолює ініціативу за підтримки Бельгії, Хорватії, Данії, Німеччини, Греції, Ісландії, Італії, Латвії, Литви, Польщі, Нідерландів, Швеції, Словаччини та Швейцарії.

MEDem – це розподілена дослідницька інфраструктура, яка забезпечує кращі, більш комплексні та інноваційні дослідження демократій шляхом гармонізації та зв'язку джерел даних щодо різних аспектів демократій. MEDem сприятиме зміцненню лідерства Європи в цій галузі. MEDem працює на перетині різних соціальних і гуманітарних дисциплін (SSH), а також науки про дані.

"Особливо в той час, коли демократії в усьому світі перебувають під тиском, необхідні достовірні знання про демократичні процеси. MEDem створює наукову базу та дає змогу застосовувати абсолютно нові підходи до дослідження демократії", – підкреслюють професор Хаджо Бумгаарден і професор Сільвія Кріцінгер з Керівного комітету MEDem.

Спеціалізовані сервісні центри розташовані в провідних академічних установах по всій Європі, включаючи університети Амстердама, Флоренції, Гетеборга, LUISS у Римі, Сілезії та Відня, а також дослідницькі інститути FORS у Лозанні та GESIS у Кельні. Штаб-

квартира знаходиться у Віденському університеті. Разом ці установи розробляють сучасні рішення з підтримкою штучного інтелекту для гармонізації складних демократичних даних.

Понад 30 європейських дослідницьких мереж приєдналися до MEDem, щоб передати свої дані в інфраструктуру. Дані варіюються від результатів опитувань і політичних текстів до даних про політичні системи. Крім того, понад 1000 дослідників, а також понад 100 університетів, інститутів, факультетів і дослідницьких товариств висловили свою підтримку MEDem.

<https://grantoffice.athenauni.eu/2025/04/10/democracy-research-infrastructure-15-member-states-and-associated-countries-support-esfri-application/>

НІМЕЧЧИНА ПРЕДСТАВЛЯЄ ОСНОВНІ ДОКУМЕНТИ ЩОДО FP10

У березні 2025 року Федеральне міністерство освіти та досліджень (BMBF) опублікувало серію тематичних документів щодо FP10. Вони *доповнюють німецький документ щодо підготовки програми FP10* (травень 2024 р.) і більш детально розглядають окремі аспекти попереднього позиціонування FP10:

- *Доповідь "Пропозиція щодо стратегічного управління портфелем у 10 -й Рамковій програмі ЄС з досліджень та інновацій"*
- *Робота "Підтримка інновацій у FP10"*
- *Тематичний документ "FP10: Дослідницькі інфраструктури та технологічні інфраструктури"*
- *Доповідь "Дослідження та інновації в галузі охорони здоров'я для майбутнього Європи"*
- *Доповідь "Європейські суспільства майбутнього"*
- *Доповідь "Дослідження цивільної безпеки в Європі"*
- *Доповідь "Ключові технології для майбутнього Європи"*
- *Робота "Прискорення зеленого переходу".*

https://www.bmbf.de/EN/Research/InternationalAffairs/Europe/HorizonEurope/horizoneurope_node.html#sprg-4

КОМІСІЯ ПРОПОНУЄ ПОШИРИТИ STEP НА ОБОРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ

22 квітня Європейська комісія опублікувала пропозицію нового регламенту щодо посилення бюджету ЄС у сфері оборони. Пропозиція розширює сферу дії Платформи стратегічних технологій для Європи (STEP), щоб включити пов'язані з обороною технології та продукти, зокрема ті, які визначені пріоритетом у нещодавній Білій книзі щодо європейської оборони – Готовність до 2030 року.

STEP має на меті ефективну підтримку розвитку передових технологій, необхідних для оборонної готовності ЄС, шляхом присвоєння позначки STEP вибраним проєктам у рамках Європейського оборонного фонду, Horizon Europe і Digital Europe. Крім того, EIC

також охопить стартапи, які працюють над інноваціями подвійного призначення та оборони.

Запланована поправка до Horizon Europe спрямована на надання підтримки технологіям із потенційним додатком подвійного призначення в рамках прискорювача Європейської ради з інновацій (EIC), а також підтримку акціонерного капіталу для технологій з акцентом на оборонні програми. Невикористані суми та потенційні прибутки від інвестицій, здійснених Фондом EIC під час пілотної фази в межах програми "Горизонт 2020", повинні бути доступні для фінансування додаткових проєктів подвійного використання та оборони, які отримають переваги від зміненого обсягу. Цей пакет має на меті доповнити комплексний пакет спрощення оборони, який ЄК має намір представити в червні. У європейському науково-дослідному співтоваристві лунають перші голоси, що це поховає суто цивільний підхід у Horizon Europe.

Для отримання додаткової інформації: *Прес-реліз ЄС.*

<https://era.gv.at/news-items/commission-proposes-to-extend-step-to-defense-related-technologies/>

ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

СТАТУТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЛЯ НАУКИ ПРО СПАДЩИНУ

European
Union

Рішенням *3/2025/2239* створено Європейську дослідницьку інфраструктуру для науки про спадщину як Європейський консорціум дослідницької інфраструктури (ERIC)), який надалі іменується "E-RIHS ERIC", відповідно до Регламенту Ради (ЄС) № 723/2009 (1).

E-RIHS ERIC – це розподілена дослідницька інфраструктура, що складається з національних вузлів E-RIHS. E-RIHS ERIC має місцезнаходження у Флоренції, Італія.

Основним завданням E-RIHS ERIC є створення та функціонування науково-дослідної інфраструктури, координація її стратегічного та фінансового розвитку.

E-RIHS ERIC здійснює або координує такі види діяльності:

- (а) координація спільноти національних учасників, включаючи моніторинг процедур управління якістю;
- (б) забезпечення діяльності централізованої інтегрованої точки доступу до партнерських об'єктів та їх ресурсів на основі наукової досконалості, включаючи постійний розвиток та відкритий доступ до матеріальних і цифрових наукових ресурсів;
- (в) підтримка наукового розуміння спадщини і, таким чином, сприяння її збереженню;
- г) сприяння розвитку науки про спадщину, зокрема її міждисциплінарного підходу до дослідницьких питань, пов'язаних з історією, інтерпретацією, діагностикою, оцінкою та збереженням спадщини;

- (д) сприяння розвитку культури міждисциплінарного та транснаціонального співробітництва шляхом підтримки дослідників у розвитку всебічної, передової наукової та технологічної експертизи, включаючи навчання;
- (ж) сприяння інноваціям на науковому та дослідницькому рівнях, послугах та управлінні в науці про спадщину, наголошуючи на технологічній сумісності та конвергенції методів через визначення найкращих практик.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32025Y02239&qid=1744139352275>

КОМІСІЯ РОЗГОРТАЄ ПЛАН ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ ЦИРКУЛЯРНИХ ТА ЕФЕКТИВНИХ ПРОДУКТІВ У ЄС

16 квітня 2025 року Європейська Комісія прийняла *робочий план на 2025-2030 рр. для Регламенту екодизайну екологічно чистих продуктів (ESPR) і Регламенту енергетичного маркування.*

У плані міститься перелік продуктів, які мають бути пріоритетними для запровадження вимог екодизайну та енергетичного маркування протягом наступних п'яти років. Це сприятиме створенню стійких, зручних для ремонту, циркулярних та енергоефективних продуктів по всій Європі відповідно до *Угоди про чисту промисловість і Компасу конкурентоспроможності.*

Пріоритетними продуктами є сталь та алюміній, текстиль (з акцентом на одязі), меблі, шини та матраци. Вони були відібрані на основі їхнього потенціалу для забезпечення циклічної економіки.

Узгоджені вимоги щодо сталого розвитку продукції на рівні ЄС зміцнять єдиний ринок, запобіжать бар'єрам у торгівлі, покращать умови гри, зменшать адміністративний тягар і посилять глобальну конкурентоспроможність підприємств, які пропонують екологічні продукти. Крім того, Комісія запровадить горизонтальні заходи щодо вимог ремонтпридатності таких продуктів, як споживча електроніка та мала побутова техніка. Це включатиме запровадження оцінки ремонтпридатності для продуктів з найбільшим потенціалом, а також вимоги щодо придатності до переробки електричного та електронного обладнання.

Вибір продуктів, включених до цього робочого плану ґрунтується на ретельному технічному аналізі та критеріях, зокрема пов'язаних із цілями ЄС у сфері клімату, навколишнього середовища та енергоефективності, а також на широкому процесі консультацій, у тому числі через Форум екодизайну.

Майбутні вимоги до екологічного дизайну та енергетичного маркування для вибраних продуктів охоплюватимуть два елементи:

характеристики продукту, такі як мінімальні довговічність, енергоефективність та ресурсоефективність, наявність запасних частин або вміст вторинної переробки;

та/або інформацію про продукт, включаючи ключові характеристики продукту, такі як вуглецевий і екологічний слід. Інформація про продукт в основному надаватиметься через цифровий паспорт продукту або, для продуктів з енергетичними етикетками, через Європейський реєстр продуктів для енергетичного маркування (*EPREL*).

Розробляючи вимоги до екодизайну, Комісія звертатиме увагу на потреби малих і середніх підприємств, зокрема мікропідприємств і малих підприємств із середньою капіталізацією, і забезпечуватиме надання їм спеціальної підтримки.

Вимоги до екологічного дизайну та енергетичного маркування будуть встановлені через делеговані акти для кожного продукту окремо або для груп подібних продуктів.

Що стосується деяких продуктів, пов'язаних з енергією, поточну роботу в рамках Директиви про екодизайн слід продовжувати, а відповідні вимоги будуть прийняті не пізніше 31 грудня 2026 року.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1071

СПРОЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ: РАДА УЗГОДЖУЄ ПОЗИЦІЮ ЩОДО РЕГЛАМЕНТУ "ІНВЕСТИЙТЕ В ЄС" ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЄС

16 квітня 2025 року представники держав-членів (Coreper) схвалили позицію Ради ("мандат на переговори") щодо пропозицій Комісії про спрощення правил ЄС і, таким чином, підвищення конкурентоспроможності ЄС.

Ця пропозиція спрямована на збільшення інвестиційного потенціалу ЄС для мобілізації близько 50 мільярдів євро додаткових державних і приватних інвестицій на підтримку політики ЄС, зокрема пов'язаної з Компасом конкурентоспроможності, Угодою про чисту промисловість, оборонно-промисловою політикою та військовою мобільністю. Пропоновані зміни також спрямовані на полегшення для держав-членів участі в програмі "Інвестуйте в ЄС" і спрощення адміністративних вимог.

Пропозиція є частиною пакетів "Омнібус", прийнятих Комісією наприкінці лютого 2025 року з метою спрощення чинного законодавства у сфері сталого розвитку та інвестицій ЄС. Ця пропозиція вносить поправки до регламенту "Invest EU", щоб допомогти мобілізувати близько 50 мільярдів євро інвестицій шляхом збільшення розміру гарантії ЄС і сприяння комбінованому використанню гарантії "Invest EU" із наявними можливостями, доступними в рамках трьох попередніх програм:

Європейського фонду стратегічних інвестицій (EFSI),
боргового інструменту Connecting Europe Facility (CEF) і так званого "боргового механізму InnovFin",

ініціативи, запущеної групою ЄІБ на підтримку досліджень і інноваційності.

Крім того, пропозиція підвищує привабливість країни-члена "Інвестуйте ЄС" і зменшує адміністративний тягар, спричинений вимогами до звітності, особливо для МСП.

Після схвалення Coreper мандата Ради на ведення переговорів, головуюча держава має можливість розпочати міжінституційні переговори (триалоги) з метою досягнення попередньої згоди з Європейським парламентом щодо цієї пропозиції.

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/04/16/investment-simplification-council-agrees-position-on-the-invest-eu-regulation-to-boost-eu-competitiveness/>

ОНОВЛЕНІ ПРАВИЛА ДЛЯ БЕЗПЕЧНІШИХ ДОРІГ, МЕНШОГО ЗАБРУДНЕННЯ ПОВІТРЯ ТА ЦИФРОВИХ ДОКУМЕНТІВ НА ТРАНСПОРТНІ ЗАСОБИ

Для покращення безпеки дорожнього руху та якості повітря в ЄС Комісія пропонує повний перегляд правил безпеки дорожнього руху та реєстрації транспортних засобів ЄС.

Нові правила враховуватимуть зростаючу присутність електромобілів і адаптуватимуться до нових технологій. Запропоновані зміни відображають зобов'язання ЄС щодо безпечної та сталої мобільності, одночасно забезпечуючи вільний рух людей і товарів. За оцінками, між 2026 і 2050 роками ці пропозиції дозволять врятувати близько 7000 життів і запобігти близько 65 000 серйозних травм.

Для цього Комісія пропонує переглянути три директиви щодо:
періодичного технічного огляду (PTI) транспортних засобів,
реєстраційних документів на транспортні засоби;
огляду на дорогах (RSI) комерційних транспортних засобів.

Ключові елементи нових правил включають наступне:

Адаптація випробувань до нових транспортних засобів: періодичні технічні огляди електромобілів і нові випробування електронних систем безпеки, включаючи перевірку цілісності програмного забезпечення систем безпеки та викидів.

Нове тестування викидів: виявлення транспортних засобів із високим рівнем викидів, у тому числі пошкоджених, із застосуванням передових методів для ультрадрібних часток і NO_x.

Боротьба з шахрайством: запис показань одометра в національні бази даних для транскордонного обміну історією одометра.

Щорічні перевірки: для легкових автомобілів і фургонів старше десяти років.

Цифровізація: видача електронних сертифікатів реєстрації транспортних засобів і періодичних перевірок, а також обмін даними через спільну платформу для спрощення адміністративних процесів.

Взаємне визнання сертифікатів періодичного технічного огляду: забезпечення транскордонного визнання періодичних технічних оглядів, проведених в іншій державі-члені для автомобілів протягом шести місяців.

Покращене керування даними: спрощення доступу до технічних даних автомобіля для центрів тестування.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1083

ЛІДЕРИ ЄС СХВАЛИЛИ МАСШТАБНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПЛАН ПЕРЕОЗБРОЄННЯ

Лідери Європейського Союзу у Гаазі, Нідерланди схвалили Білу книгу "Європейська оборонна готовність до 2030 року" (*JOIN(2025) 120 final*) та *план* щодо розблокування 800 мільярдів євро (866 мільярдів доларів) європейських військових витрат.

23-сторінковий документ Білої книги містить заклики збільшити витрати на оборону та визначили критичні сфери інвестицій, включаючи протиповітряну оборону, військову мобільність, безпілотники та стратегічні засоби, а також створення загальноєвропейського ринку оборонного обладнання шляхом спрощення та гармонізації правил закупівлі та передачі оборонної продукції всередині ЄС. Нарешті, у Білій книзі пропонуються напрями зміцнення європейської оборонно-технологічної та промислової бази, стимулювання наукових досліджень.

Ця книга визначила сім пріоритетних сфер для побудови надійної європейської оборони:

протиповітряна та протиракетна оборона,
артилерійські системи,
боєприпаси та ракети,
дрони та системи протидії дронам,
військова мобільність,
технології AI,
Quantum, Cyber & Electronic Warfare,
стратегічні засоби та захист критичної інфраструктури.

У Білій книзі представлені рішення для усунення критичних прогалин у спроможностях та розбудові потужної оборонно-промислової бази. У ній запропоновано шляхи для країн-членів ЄС щодо значних інвестицій в оборону, закупівлі оборонних систем і підвищення готовності європейської оборонної промисловості в довгостроковій перспективі. Європа повинна інвестувати в безпеку й оборону континенту, водночас продовжуючи підтримувати Україну в її боротьбі з російською агресією. Для ефективного подолання цих викликів у Білій книзі окреслено низку ключових напрямів роботи:

- Усунення прогалин у силах і засобах з акцентом на критично важливі спроможності, визначені країнами-членами.
- Підтримка європейської оборонної промисловості через сукупний попит і збільшення спільних закупівель.
- Підтримка України через збільшення військової допомоги та поглиблення інтеграції європейської та української оборонної промисловостей.
- Поглиблення загальноєвропейського оборонного ринку, в тому числі шляхом спрощення регулювання.

- Прискорення процесу трансформації оборонизавдяки впровадженню революційних інновацій, таких як штучний інтелект і квантові технології.
- Підвищення готовності Європи до найгірших сценаріїв через покращення військової мобільності, накопичення запасів і зміцнення зовнішніх кордонів, зокрема сухопутного кордону з Росією і Білоруссю.
- Зміцнення партнерства з близькими за переконаннями країнами в усьому світі.

<https://www.defensenews.com/global/europe/2025/03/19/eus-2030-defense-plan-pushes-for-more-joint-spending-at-home/>

КОНТРОЛЬ ЗА ЕКСПОРТОМ ЗБРОЇ: РАДА ПЕРЕГЛЯДАЄ РАМКИ ЄС ДЛЯ ПОСИЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ТА ПІДЗВІТНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ ЗБРОЄЮ

**European
Union**

14 квітня 2025 року Рада завершила перегляд рамок ЄС щодо контролю за експортом зброї, ухваливши рішення про внесення змін до Спільної позиції Ради, що визначає спільні правила регулювання контролю за експортом військових технологій і обладнання, затвердивши висновки з цього питання.

Висновки Ради щодо контролю за експортом зброї висловлюють прихильність продовженню зусиль ЄС щодо сприяння універсалізації та ефективній імплементації Договору про торгівлю зброєю (ДТО) і закликає держави, які ще не зробили цього, приєднатися до ДТО або ратифікувати його.

Даним Рішенням оновлюються критерії видачі ліцензії на експорт технології або обладнання та зазначається, що критерії також повинні застосовуватися до держав-членів щодо товарів та технологій подвійного призначення.

Також оновлено статтю 7, відповідного до якої держави-члени для зміцнення свого співробітництва та сприяння зближенню у сфері експорту військових технологій та обладнання повинні обмінюватися відповідною інформацією, включаючи інформацію про конкретні пункти призначення технологій або обладнання, політики експорту озброєнь і, де це доречно, моніторингу кінцевого використання, шляхом проведення консультацій щодо оцінки ризиків, а також шляхом визначення можливих заходів для подальшого збільшення конвергенції та сприяння єдності та узгодженості у зовнішній діяльності Союзу.

Висновки також встановлюють порядок денний роботи Ради в найближчі роки щодо елементів підтримки відповідальної торгівлі військовими технологіями та обладнанням, таких як відстеження обладнання, перевірка та моніторинг кінцевих користувачів, сприяння експорту обладнання, спільно розробленого в ЄС, або контроль за передачею нематеріальних технологій і підтримка спільного розвитку потенціалу. Оновлений Посібник користувача для ліцензійних офіцерів у державах-членах також було прийнято як частину цього перегляду.

Довідково

Поставки зброї ЄС в Україну були одним із факторів, що спонукали до цього перегляду, разом із необхідністю сприяти експорту військового обладнання, спільно розробленого державами-членами, або необхідністю відобразити прогрес у рамках

Договору про торгівлю зброєю. Рада регулярно оновлює свої правила контролю за експортом зброї. Цей перегляд є продовженням висновків Ради від 16 вересня 2019 року, які супроводжують перегляд Спільної позиції Ради, тоді як у цих висновках визначено часові рамки для завершення наступного перегляду в 2030 році.

Висновки щодо контролю за експортом зброї, 14 квітня 2025 р

Рішення про внесення змін до спільної позиції Ради

Посібник користувача до Спільної позиції Ради 2008/944/CFSP, що визначає спільні правила контролю за експортом військових технологій та обладнання

Роззброєння, нерозповсюдження та контроль за експортом зброї | Європейська служба зовнішніх дій

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/04/14/arms-export-control-council-reviews-eu-framework-strengthening-the-control-and-accountability-of-international-arms-trade/>

АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

2024 РІК СТАВ НАЙТЕПЛІШИМ ЗА ВСЮ ІСТОРІЮ СПОСТЕРЕЖЕНЬ У ЄВРОПІ, ЙДЕТЬСЯ У ЗВІТІ ПРО СТАН КЛІМАТУ В ЄВРОПІ

Останній звіт про стан клімату в Європі чітко ілюструє вплив зміни клімату в Європі та Арктиці.

У 2024 році Європа була континентом, який нагрівався найшвидше, з чітким кліматичним поділом – східні частини потерпали від надзвичайної спеки та посухи, тоді як західні частини були надзвичайно жаркими та вологими. У той же час він пережив наймасштабнішу повінь з 2013 року.

У звіті також зазначено кілька позитивних зрушень: європейські міста стають більш стійкими до зміни клімату, і в 2024 році рекордна частка електроенергії була вироблена за рахунок відновлюваних джерел енергії – 45%.

У звіті, представленому Службою ЄС зі зміни клімату Коперник і Всесвітньою метеорологічною організацією, представлені обширні дані про кліматичні умови минулого року в Європі та Арктиці.

Основні висновки звіту свідчать:

Для європейського регіону та для Середземного моря річна температура поверхні моря була найвищою за всю історію спостережень

Льодовики в Скандинавії та на Шпіцбергені демонстрували найвищі зареєстровані річні темпи втрати маси.

Західна Європа пережила один із десяти найбільш вологих років за всю історію спостережень.

У Південно-Східній Європі випало менше опадів, ніж у середньому, і було найсухіше літо за 12 років індексу посухи.

У Європі була рекордно висока кількість днів з екстремальною спекою та тропічних ночей, тоді як територія, де спостерігаються дні з температурою нижче нуля, зменшується.

Екстремальні погодні явища створюють підвищений ризик для міських районів Європи. Доповідь закликає до термінових дій для підвищення їх стійкості, особливо щодо ризиків повеней. Ця дія має важливе значення для протидії очікуваному збільшенню шкоди містам від екстремальних погодних умов, які можуть бути в десять разів гіршими до 2100 року. Зменшення впливу зміни клімату в Європі є пріоритетом ЄС на наступні п'ять років. Він працює над розробкою європейського механізму цивільної оборони, підвищенням стійкості громади та розробкою європейського плану адаптації до клімату, щоб підтримати країни ЄС у справі зі зміною клімату.

Звіт про стан клімату в Європі за 2024 рік

Підтримка якості нашого життя: харчова безпека, вода та природа

https://commission.europa.eu/news/2024-warmest-year-record-europe-finds-european-state-climate-report-2025-04-15_en

ВЗАЄМНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА PSF ПУБЛІКУЄ ВИСНОВКИ ЩОДО ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ

Механізм підтримки політики Європейської комісії (PSF) опублікував звіт під назвою "Наближення досліджень до суспільства: ключові уроки та наступні кроки для залучення громадськості до науково-дослідницької діяльності". У звіті проаналізовано, як дослідження та інновації можуть краще відповідати потребам суспільства.

Залучення громадськості (PE) відіграє ключову роль у тому, щоб науково-дослідницька діяльність стала більш інклюзивною та демократичною. Щоб вивчити найкращі практики та вирішити проблеми, вісім країн – Бельгія, Німеччина, Ірландія, Литва, Нідерланди, Норвегія, Словенія та Швеція – взяли участь у навчанні "Mutual Learning Exercise" (MLE) щодо залучення громадськості до досліджень та ін.

У період із січня 2024 року по квітень 2025 року MLE зосереджувався на чотирьох ключових сферах: огляд залучення громадськості, його успіхи та виклики, зв'язок між залученням громадськості та рамковими умовами, а також його роль у Європейському дослідницькому просторі (ERA). Учасники підготували набір політичних рекомендацій і найкращих практик, спрямованих на включення PE в національні стратегії, оснащення дослідників необхідними навичками та сприяння транскордонній співпраці.

Повне резюме та рекомендації.

Більше інформації про вправу "Взаємне навчання".

<https://era.gv.at/news-items/psf-mutual-learning-exercise-on-public-engagement-publishes-findings/>

ОПУБЛІКОВАНО НОВИЙ ЗВІТ ESFRI ПРО ФІНАНСУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

ESFRI опублікував новий звіт про фінансування європейських дослідницьких інфраструктур (RI), заснований на відповідях 54 RI з 19 держав-членів. У звіті визначено ключові проблеми, включно з розбіжностями в механізмах фінансування між розподіленими та єдиними RI, а також потребою у більшій прозорості джерел фінансування та розрахунків вартості доступу.

Висновки підкреслюють критичну роль національних дорожніх карт і дорожніх карт ESFRI у формуванні узгодженої європейської стратегії RI, що забезпечує довгострокову стійкість і ефективність. У звіті також представлені рекомендації щодо вдосконалення моделей фінансування, сприяння співпраці та покращення фінансового планування в екосистемі RI.

Прочитайте повний звіт через Zenodo [тут](#).

<https://www.esfri.eu/latest-esfri-news/new-esfri-report-research-infrastructure-funding-published>

МОНІТОРИНГ 2024: ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ

У рамках щорічного моніторингу академічної свободи Європейським парламентом опубліковано дослідження, яке оцінює захист академічної свободи в Союзі. Видання фактично включає два комплексних дослідження:

1. Огляд конституційних положень, що захищають академічну свободу в усіх 27 країнах-членах ЄС, та детальний аналіз законодавчої бази і механізмів правозастосування в чотирьох обраних державах-членах із виділенням найкращих практик і прогалин.
2. Дослідження ролі ЄС у зміцненні захисту академічної свободи, окреслення обсягу повноважень і дій на рівні Союзу.

Крім того, у звіті представлено оновлений огляд нещодавніх вимірювань академічної свободи в країнах ЄС та аналіз фактичного стану академічної свободи в 10 державах-членах ЄС. Результати дослідження підтверджують, що де-факто стан академічної свободи в ЄС продовжує погіршуватися.

Дослідження завершується пропозицією щодо законодавчих і незаконодавчих заходів, спрямованих на посилення академічної свободи в ЄС. Автори сподіваються, що ці висновки приведуть до суттєвих реформ і посилення академічної незалежності в ЄС.

[Огляд захисту академічної свободи](#)

SCOREBOARD TA DASHBOARD ПОКАЗУЮТЬ ПРОГРЕС У КЛЮЧОВИХ СФЕРАХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЄС

15 квітня 2025 року Європейська комісія опублікувала *таблицю* та *інформаційну панель ERA 2024*, які демонструють прогрес у реалізації пріоритетів ERA з 2010 по 2022 рік у ключових сферах науково-дослідницької діяльності в ЄС.

Дані про прогрес, досягнутий державами-членами ЄС та країнами, асоційованими з *Horizon Europe*, стосуються чотирьох ключових пріоритетів *ERA* :

- поглиблення функціонального внутрішнього ринку знань;
- зелений та цифровий перехід та збільшення участі суспільства в ERA;
- розширення доступу до передових досліджень та інновацій у всьому ЄС;
- просування узгоджених інвестицій у дослідження та інновації.

Таблиця та інформаційна панель ERA є центральними функціями *механізму моніторингу ERA*, який підтримує розроблення політики в рамках ERA на основі фактичних даних. Таблиця оцінює прогрес у чотирьох пріоритетних сферах ERA на рівні ЄС за допомогою 19 показників щодо досліджень та інновацій (R&I), дані щодо яких є у відкритому доступі. Інформаційна *панель* пропонує детальніший аналіз на національному рівні на основі більш ніж 50 індикаторів, які демонструють успіхи та сфери для подальшого вдосконалення.

Видання ERA Scoreboard за 2024 рік показує, що ЄС просунувся в кількох сферах між 2010 і 2022 роками, а саме у відкритій науці, гендерній рівності та глобальній взаємодії.

Але у звіті визначено і сфери, які потребують подальшого вдосконалення, це, зокрема, співпраця між компаніями та дослідницькими установами, необхідність довгострокових інвестицій у дослідження та інновації (R&I) і політичні реформи. Висновки Scoreboard підкреслюють необхідність збільшення інвестицій у людські та фінансові ресурси R&I та партнерства для сприяння конкурентоспроможності та стійкості Європи.

Щодо України, то у звіті зазначається про відносно низьке охоплення даними – доступними є тільки шість з 19 індикаторів. Тому для України лише наводяться наявні дані без будь-яких коментарів.

Інформаційна панель ERA пропонує детальну оцінку прогресу в реалізації пріоритетів ERA на національному рівні, включаючи країни-члени ЄС і країни, асоційовані з Horizon Europe. Звіт показує, що залишаються проблеми у покращенні дослідницької мобільності та зміцненні співпраці між академічними та промисловими колами. Щодо зеленого та цифрового переходу, то деякі країни продемонстрували прихильність інвестиціям в екологічні дослідження та розробки, але інші продовжують стикатися зі спадом або низькою ефективністю в ключових сферах, що підкреслює потребу в більш цілеспрямованих політичних втручаннях.

Країни, що розширюються, тобто країни-члени ЄС та асоційовані країни, які менш просунуті в науково-дослідних роботах, покращують свої екосистеми науково-дослідних

робіт. Проте асиметрії залишаються, зокрема в ефективному використанні державних коштів і можливості співпраці із зовнішніми партнерами. Нарешті, результати вказують на потребу у збільшенні фінансування науково-дослідної діяльності приватним сектором у більшості країн.

ЕК зазначає, що обидва звіти будуть доповнені майбутнім 18-місячним Звітом про моніторинг на рівні ЄС, а також спеціальними звітами країн ERA, які оцінюють поточний стан реалізації Політичної програми ERA на рівні ЄС і на національному рівнях.

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/progress-european-research-area-priorities-continuous-investment-still-needed-2025-04-15_en

ВІЙНА ПОГІРШУЄ КЛІМАТИЧНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ В УКРАЇНІ – ЗВІТ JRC

Дослідження JRC стану навколишнього середовища та клімату в Україні виявило зменшення викидів парникових газів під час війни, але збільшення ризиків токсичного забруднення.

Стан забруднення повітря, викидів парникових газів, кліматичних дій, лісових ресурсів, ґрунту та морського середовища було оцінено за період 2010-2020 рр., що включає пандемію COVID-19 та початок війни в Україні.

У той час як Україна досягла значного прогресу в кліматичних діях з 2010-х років і докладає зусиль, щоб узгодити свою екологічну стратегію зі стандартами ЄС, вторгнення Росії в 2022 році сприяло руйнуванню навколишнього середовища через викид потенційно токсичних елементів у результаті військових дій. Війна також ускладнила здатність країни відстежувати зміни в навколишньому середовищі та реагувати на них.

З одного боку, війна призвела до зниження викидів парникових газів через скорочення промислового виробництва та руйнування енергетичних об'єктів. З іншого боку, з'явилися нові викиди парникових газів, пов'язані з військовими операціями, а також перерозподілом або погіршенням забруднення, що впливає на якість повітря та ґрунту, а також підвищеним ризиком лісових пожеж. Хімічні речовини з боєприпасів та інші забруднюючі речовини, а також пошкодження внутрішніх водних шляхів та морської інфраструктури, ймовірно, матимуть довгострокові наслідки для здоров'я людини та біорізноманіття екосистем, особливо в Чорному та Азовському морях.

Такі результати оприлюднені у звіті *Стан довкілля та клімату в Україні*. Ця інформація – вперше узагальнена в цьому звіті – є корисним довідковим інструментом для більш глибокої оцінки впливу війни в Україні на конкретні аспекти навколишнього середовища та клімату, включаючи вклад у відбудову країни. Дослідження також має на меті допомогти державним і місцевим органам влади України приймати обґрунтовані рішення щодо реформ та інвестицій для покращення стану повітря, зменшення викидів парникових газів, захисту лісів, збереження ґрунтів і збереження морського середовища. Програма *Ukraine Facility* пропонує фінансову підтримку для сприяння відновленню та стійкості України на шляху до членства в ЄС.

Українські місцеві органи влади беруть активну участь у кліматичних діях через приєднання до *Угоди мерів за клімат та енергію в рамках* ініціативи Східного партнерства, підписантами якої є 363 особи, що охоплює 51% населення країни. Їхнє загальне зобов'язання полягає в скороченні на 33% своїх викидів парникових газів до 2030 року порівняно з базовим роком

Якість повітря та вплив на клімат. Починаючи з 2022 року руйнування промислових та енергетичних об'єктів, викликане війною, призвело до падіння викидів парникових газів (скорочення на 23-26% у 2022 році порівняно з 2021 роком) та до появи нових викидів парникових газів, пов'язаних з військовими операціями, які за перші 18 місяців склали 77 млн т CO₂-екв.

Ліси і ґрунт. За площею лісів Україна займає одне з перших місць у Європі. Приблизно 1,7 мільйона гектарів українських лісів постраждали від війни, що становить приблизно 15% загального лісового покриття країни.

Після початку військових дій у лютому 2022 року тиск на лісові ресурси збільшився через інтенсивну вирубку лісів і знищення середовища існування, а також загрозу вибухонебезпечних залишків і лісових пожеж. За останні десятиліття зміна клімату збільшила ризик великих лісових пожеж, особливо за останні п'ять років. Через лісові пожежі щорічно знищується 45-65% лісового покриття України.

Згідно із супутниковими знімками, проаналізованими *JRC Advance Report on Forest Fires in Europe, Middle East and North Africa 2024*, у 2024 році в Україні виникли *рекордні лісові пожежі*. Загалом згоріло 965 000 га, що більш ніж удвічі перевищує вигорілу площу в усьому ЄС за той самий період. Більшість великих пожеж виникали в суху та жарку погоду, на лінії фронту.

Здоров'я ґрунту має велике значення в Україні, враховуючи, що сільське господарство є одним із основних видів економічної діяльності, на нього припадає 11% ВВП, 60% експорту на суму 23,3 млрд євро у 2023 році. Ґрунти в Україні мають високий рівень органічної речовини та багаті поживними речовинами, але вони також вразливі до деградації.

Ерозія виділяється як найпоширеніша загроза, оскільки уражено 40% ґрунту в Україні. Війна сприяла спустошенню, викидаючи токсичні елементи, такі як свинець, ртуть і миш'як, які можуть спричинити серйозні наслідки для здоров'я населення, проникаючи в харчові ланцюги.

Дефіцит даних є значною перешкодою для постійного просторового та часового моніторингу навколишнього середовища. Наявність надійних польових даних має вирішальне значення для визначення критичних екологічних і кліматичних аспектів. Тому життєво важливо створити та вдосконалити мережі моніторингу, включаючи прозоре звітування.

https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/war-worsens-climate-and-environmental-challenges-ukraine-2025-04-11_en

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

УКРАЇНА Й КАНАДА ОБ'ЄДНУЮТЬ ЗУСИЛЛЯ ЗАДЛЯ РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОЇ ПІДТРИМКИ

У межах пілотного проєкту Центрів підтримки студентів, спрямованої на забезпечення рівних можливостей для кожного і кожної в закладах вищої освіти, відбувся важливий міжнародний круглий стіл за участі представників 11 українських університетів і представників British Columbia Institute of Technology (BCIT, Канада).

Під час зустрічі експерти BCIT поділилися багаторічним досвідом створення Центрів підтримки студентів – невіддільною частиною академічної спільноти та інфраструктури канадських закладів вищої освіти. Особливу увагу було надано принципам інклюзивності, які впроваджуються в навчальному процесі – від забезпечення універсального дизайну освітнього середовища до індивідуального підходу та адаптації навчальних програм для студентів з інвалідністю, особливими освітніми потребами, ветеранів, переселенців, іноземних студентів та інших груп.

Представники українських університетів порушили понад 50 практичних питань, які стосуються організації роботи таких центрів:

- нормативно-правове регулювання їхньої діяльності;
- структура команди та функціональні обов'язки;
- джерела фінансування та види послуг;
- організація супроводу студентів з інвалідністю;
- профілактика професійного вигорання фахівців;
- співпраця з викладачами, бізнесом, іншими організаціями;
- інструменти моніторингу академічного прогресу;
- програми підтримки ментального здоров'я, адаптації та розвитку кар'єри.

Зустріч об'єднала університети двох країн навколо спільної мети – зробити вищу освіту якісною та доступною для всіх. Учасники дійшли згоди щодо організації практичних поїздок представників українських університетів до Канади, щоб на місці ознайомитися з моделями функціонування Центрів підтримки студентів та адаптувати найкращі практики до українських реалій.

Ця ініціатива – важливий крок у створенні інклюзивної, чутливої до потреб студентів системи вищої освіти в Україні, що базується на міжнародному досвіді, доказових практиках та партнерстві.

Центри підтримки студентів – це ініціатива Міністерства освіти і науки України, яка розпочалася у межах флагманського проєкту МОН "Освіта для всіх" у 2024 році та продовжує розвиватися у межах флагманського проєкту МОН "Освітня безбар'єрність: відкриваючи нові можливості" у 2025 році.

Це новий структурний підрозділ, який створюється задля консультування під час вступу, навчання та складання іспитів. До пілотного проєкту вже долучилися 11 закладів

вищої освіти — і ця мережа продовжує розвиватися. Також Центри допомагають забезпечити використання потрібних технічних засобів, інформаційну доступність навчальних та організаційних матеріалів для студентів і студенток.

Нині Центри підтримки студентів уже створюють у цих закладах вищої освіти:

- Західноукраїнський національний університет;
- Криворізький державний педагогічний університет;
- Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти "Кам'янець-Подільський державний інститут";
- Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка;
- Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського;
- Київський столичний університет імені Бориса Грінченка;
- Український католицький університет;
- Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;
- Університет Григорія Сковороди в Переяславі;
- Київський національний університет будівництва і архітектури;
- Маріупольський державний університет.

Освітня безбар'єрність реалізується в межах Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні за ініціативою першої леді Олени Зеленської.

<https://mon.gov.ua/news/ukraina-i-kanada-obiednuut-zusyllia-zadlia-rozvytku-studentskoi-pidtrymky>

МОН ПОГЛИБЛЮЄ НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ СПІВПРАЦЮ З АВСТРІЄЮ І СЛОВАЧЧИНОЮ

співробітництва.

У період з 9 до 11 квітня 2025 року делегація Міністерства освіти і науки України взяла участь у засіданнях двосторонніх комісій, що відбулися в місті Братислава (Словацька Республіка) та місті Відень (Республіка Австрія). Метою участі стало розширення та поглиблення науково-технічного

У межах візиту відбулося:

- 7-ме засідання Спільного українсько-словацького Комітету з питань науково-технічного і технологічного співробітництва (9 квітня 2025 року, м. Братислава);
- 11-те засідання українсько-австрійської змішаної Комісії з питань науково-технологічного співробітництва (11 квітня 2025 року, м. Відень).

Під час засідань українська делегація:

1. Обговорила теперішній стан та перспективи розвитку українсько-словацького й українсько-австрійського співробітництва у сфері науки та технологій.
2. Представила стан дослідницької та інноваційної інфраструктури України, зокрема в контексті її модернізації на тлі збройної агресії рф.
3. Презентувала ініціативу створення Міжнародної коаліції підтримки науки, досліджень та інновацій в Україні (R&I Coalition for Ukraine).
4. Поінформувала партнерів про:

- участь українських науковців у програмах "Горизонт Європа", NATO SPS, "Eureka";
 - заходи МОН щодо забезпечення функціонування мережі національних контактних пунктів (НКП) програм "Горизонт Європа" та "Євратом".
5. Проаналізувала результати реалізації спільних науково-дослідних проєктів і обговорила наукові пріоритети, умови і строки проведення чергових спільних конкурсів. Також було затверджено перелік відібраних проєктів.

У своїх виступах українська делегація акцентувала на важливості науки та інновацій як ключових чинників післявоєнного відновлення та стійкого розвитку. Попри війну Україна зберігає стратегічний курс на європейську інтеграцію, прагне розширення участі в європейських програмах і послідовно розвиває наукову екосистему. Також під час зустрічі було наголошено на потребі в міжнародній підтримці для модернізації пошкодженої інфраструктури, збереження людського капіталу у сфері науки та посилення спільної відповіді на виклики, спричинені повномасштабним вторгненням рф.

За підсумками засідання зі словацькою стороною досягнуто важливого рішення – поновити двостороннє науково-технічне співробітництво, що перебувало на паузі впродовж кількох років. Уже восени цього року заплановано оголошення конкурсу спільних українсько-словацьких науково-дослідних проєктів, які реалізовуватимуться у 2026–2028 роках. МОН закликає українських науковців уже зараз шукати партнерів у Словаччині та стежити за оновленнями на наших офіційних ресурсах.

Під час засідання з австрійськими партнерами було *затверджено перелік із 15 українсько-австрійських науково-дослідних проєктів*, що реалізовуватимуться у 2025–2026 роках. Нагадаємо, такий конкурс було оголошено восени 2024 року – *деталі за посиланням*. Відібрані ініціативи пройшли паралельну незалежну експертизу з боку обох держав. Цьогоріч уперше збільшено кількість підтриманих проєктів до п'ятнадцяти, що стало свідченням зростання взаємної зацікавленості у спільних дослідженнях. Наступний конкурс українсько-австрійських науково-дослідних проєктів попередньо заплановано на весну 2026 року.

<https://mon.gov.ua/news/mon-pohlybliuie-naukovo-tekhnicnu-spivpratsiu-z-avstriieiu-i-slovachchynoiu>

ПІДПИСАННЯ МЕМОРАНДУМУ СПІВПРАЦІ МІЖ НАЦІОНАЛЬНИМ ЕРАЗМУС+ ОФІСОМ В УКРАЇНІ ТА НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ ЕРАЗМУС+ ПОРТУГАЛІЇ

4 квітня 2025 року в м. Львів відбулося підписання Меморандуму про співпрацю між Національним агентством Еразмус+ Португалії та Національним Еразмус+ офісом в Україні. Цей документ спрямований на поглиблення співпраці в межах Програми ЄС Еразмус+ у сферах освіти, молоді та спорту, розбудові партнерств між українськими та португальськими організаціями, а також на сприяння європейської інтеграції та відбудови України.

Підписання Меморандуму стало логічним продовженням спільних ініціатив та заходів, розпочатих з 2022 року в співпраці з Міністерством молоді та спорту України і Міністерством освіти і науки України:

У межах підписаного Меморандуму сторони домовилися, серед іншого, про наступне:

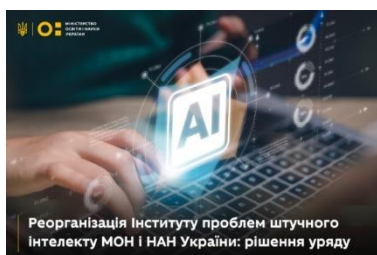
1. Посилити взаємодію та довгострокову співпрацю між португальськими та українськими організаціями у сфері молоді та спорту.
2. Сприяти розбудові потенціалу та обміну знаннями для підтримки українських установ у доступі та впровадженні проєктів Erasmus+ та Європейського корпусу солідарності.
3. Створити структуровані механізми підтримки для допомоги Україні в її перехідний період зміни статусу в Програмі Erasmus+.
4. Працювати спільно над ініціативами та можливостями для налагодження зв'язків, які сприяють розвитку європейських цінностей, активного громадянства та розширення прав і можливостей молоді у співпраці з ключовими стейкхолдерами та бенефіціарами.

Підписання Меморандуму є значущим кроком у зміцненні українсько-португальських відносин та сприятиме розвитку молодіжних обмінів, неформальної й інформальної освіти та культурного співробітництва між двома країнами.

<https://erasmusplus.org.ua/news/pidpysannya-memorandumu-spivpraczi-mizh-naczionalnym-erazmus-ofisom-v-ukrayini-ta-naczionalnym-agentstvom-erazmus-portugaliyi-04-04-2025-r-m-lviv/>

УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ІНСТИТУТУ ПРОБЛЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОН І НАН УКРАЇНИ: РІШЕННЯ УРЯДУ

Кабінет Міністрів України погодив рішення про реорганізацію Інституту проблем штучного інтелекту Міністерства освіти і науки України та Національної академії наук України. Згідно з рішенням інститут буде приєднано до Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій.

Реорганізація є частиною загальної політики реорганізації державних наукових установ МОН України і спрямована на поліпшення якості управління, збільшення спроможностей дослідницьких колективів, які працюють в НДІ системи МОН.

Відповідно до рішення уряду та подальших розпорядчих документів, інститут має зберегти наявне фінансування, тобто кошти, майно і дослідницькі колективи, зокрема з тією частиною ресурсів, яку він отримував від НАН України.

Це рішення сприятиме більш ефективному функціонуванню наукових установ, розвитку інноваційних досліджень та створенню нових можливостей для українських науковців.

<https://mon.gov.ua/news/reorhanizatsiia-instytutu-problem-shtuchoho-intelektu-mon-i-nan-ukrainy-rishennia-uriadu>

СПІВПРАЦЯ З МОН: GRAMMARLY ПРОДОВЖУЄ БЕЗОПЛАТНИЙ ДОСТУП ДО GRAMMARLY FOR EDUCATION ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ДО 2026 РОКУ

Міністерство освіти і науки України та заснована в Україні ІТ-компанія Grammarly оголосили про продовження спільного *проєкту*, спрямованого на підтримку використання англійської мови у закладах вищої освіти. У межах ініціативи українські університети можуть отримати безоплатний доступ до продукту *Grammarly for Education* для викладачів і студентів до лютого 2026 року.

Пілотний проєкт стартував у вересні 2024 року. Станом на сьогодні до нього вже долучилися понад 130 українських закладів вищої освіти, які користуються розширеною функціональністю ШІ-асистента Grammarly для роботи з текстами англійською мовою. Після завершення пілотного етапу програму продовжено до кінця лютого 2026 року.

Grammarly – заснована в Україні ІТ-компанія, яка розробляє ШІ-асистента для поліпшення комунікації англійською мовою та підвищення продуктивності. Щодня продуктами Grammarly користуються понад 40 мільйонів людей у всьому світі, а також понад 3000 освітніх установ, зокрема провідні університети США.

Спільна ініціатива МОН і Grammarly має на меті надати студентам і викладачам доступ до передових ШІ-інструментів для вдосконалення навичок англійської мови. Впровадження продукту Grammarly for Education сприятиме підвищенню рівня знань англійської мови в Україні та її популяризації як мови міжнародного спілкування.

Grammarly for Education надає комплексну підтримку, яка виходить за межі звичайної перевірки орфографії та граматики й охоплює:

- Рекомендації щодо поліпшення чіткості, лаконічності, тону текстів та інших аспектів письма.
- Пояснення до стратегічних рекомендацій сервісу, які допомагають удосконалювати навички письма.
- *Функції на основі генеративного ШІ*, які можуть бути увімкнені адміністраторами навчальних закладів.
- Автоматичне *генерування цитат*, *детектор плагіату* та *функцію Authorship*. Зокрема, функція Authorship є важливим інструментом підтримки студентів в еру генеративного ШІ, оскільки допомагає їм створювати звіти про написання документа. Вона позначає текст як набраний людиною, змінений за допомогою ШІ, вставлений із відомого чи невідомого джерела, або відредагований у Grammarly чи

вбудованому засобі перевірки правопису. Це дає змогу студентам підтвердити унікальність своєї роботи.

Компанія Grammarly дотримується *принципів* безпечного та відповідального впровадження ШІ-технологій, а також розробила курс "*AI for Students*" – з рекомендаціями для студентів щодо етичного застосування технологій генеративного ШІ.

Щоб дізнатися, чи ваш заклад вищої освіти вже приєднався до *проєкту* та має безоплатний доступ до Grammarly for Education, або щоб подати заявку на участь, – скористайтеся *цим вебресурсом*. Якщо у вас є додаткові запитання, звертайтеся на eduonline@mon.gov.ua.

<https://mon.gov.ua/news/spivpratsia-z-mon-grammarly-prodovzhuie-bezoplatnyi-dostup-do-grammarly-for-education-dlia-ukrainskykh-universytetiv-do-2026-roku>

ВНЕСЕНО ЗМІНИ ДО ПРАВИЛ ПРИСВОЄННЯ ISSN: УКРАЇНА ІНІЦІЮВАЛА ЗАХИСТ НАУКОВИХ ВИДАНЬ ВІД НЕПРАВОМІРНОГО ВИКОРИСТАННЯ НА ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

Міжнародний центр ISSN ухвалив зміни до правил обліку серійних видань – на ініціативу української наукової спільноти. Зміни є результатом співпраці з МОН України, Державною науково-технічною бібліотекою, Книжковою палатою України та за підтримки Українського регіонального відділення Європейської асоціації наукових редакторів.

Причиною перегляду правил стали виявлені факти порушення: журнали, що діють на тимчасово окупованих територіях, безпідставно використовували ISSN українських наукових видань або оформлювали нові ISSN як нібито правонаступники таких видань. Це створювало загрозу академічній доброчесності та поширенню дезінформації.

За результатами перемовин Міжнародний центр ISSN:

- підтримав ідею застосування кодів країни відповідно до ISO (зокрема UA для України),
- зобов'язався вносити правдиву історичну інформацію про походження видань з окупованих територій.

Тепер українські заклади вищої освіти та наукові установи, чиї видання були незаконно привласнені, можуть самостійно ініціювати звернення до Міжнародного або Національного офісу ISSN із проханням анулювати або скоригувати відповідні ISSN-записи. Без такого офіційного звернення ISSN-офіс не матиме підстав здійснювати будь-які дії.

Додатково

МОН надішле листи до ЗВО та наукових установ з роз'ясненням та надалі координуватиме зусилля для захисту прав українських інституцій у міжнародному науковому середовищі.

<https://mon.gov.ua/news/vneseno-zminy-do-pravyl-prysvoiennia-issn-ukraina-initsiiuvala-zakhyst-naukovykh-vydan-vid-nepravomirnoho-vykorystannia-na-okupovanykh-terytoriiakh>

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ, ДАНІЯ, ЛИТВА ТА ШВЕЦІЯ ЗАПУСКАЮТЬ ПРОГРАМУ UKRAINE2EU НА €16,7 МЛН ДЛЯ ПІДТРИМКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

1 квітня під час конференції "Вступ України до ЄС: вибір зроблено, питання часу" відбувся офіційний запуск флагманської програми Європейського Союзу та держав-членів ЄС Ukraine2EU – Програми підтримки інтеграції України до ЄС. Вона спрямована на допомогу Україні у підготовці до членства в ЄС шляхом надання стратегічної та експертної підтримки українським органам влади, які відповідають за впровадження необхідних реформ.

Під час заходу також оголосили про те, що Швеція долучається до ініціативи ЄС, Данії та Литви, відповідно збільшивши загальний внесок Європи у цей проєкт до 16,7 мільйона євро. Реалізацією Програми займається Центральне агентство з управління проєктами Литви (CPVA).

Впровадження реформ в умовах російської агресії

Підготовка до вступу в ЄС передбачає впровадження комплексних реформ та гармонізацію українського законодавства до норм ЄС. Водночас перед Україною стоїть низка нагальних викликів – посилення стійкості в умовах війни, післявоєнне відновлення та модернізація країни.

Використання досвіду країн-членів ЄС щодо вступу

Програма Ukraine2EU є ключовим механізмом підтримки української влади у складному процесі вступу до ЄС та реалізації необхідних реформ. Використовуючи досвід країн-членів ЄС, Програма допомагатиме Україні пройти всі необхідні етапи на шляху до членства.

Програма Ukraine2EU сприятиме ефективному обміну досвідом, посиленню інституційної спроможності державних органів влади та допоможе забезпечити сталий прогрес на шляху до членства України в ЄС.

Об'єднання зусиль країн ЄС на підтримку України

Литва та Данія стали першими країнами-членами ЄС, які підтримали ініціативу Ukraine2EU. Проте Програма залишається відкритою до співпраці з іншими країнами-членами ЄС та донорськими організаціями, які прагнуть підтримати Україну на шляху до членства в ЄС. Наразі Швеція офіційно оголосила про свій внесок у програму.

Довідкова інформація:

Програма Ukraine2EU розрахована на три роки та має бюджет у €16,7 млн. Реалізується Литовським центральним агентством управління проєктами (CPVA). Це одна з ключових програм Європейського Союзу, покликана допомогти Україні успішно завершити процес вступу та підготуватися до членства в ЄС.

https://www.ceas.europa.eu/delegations/ukraine/європейський-союз-данія-литва-та-швеція-запускають-програму-ukraine2eu-на-€167-млн-для-підтримки_uk?s=232

УКРАЇНА АКТИВІЗУЄ УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ "ГОРИЗОНТ ЄВРОПА": У КИЄВІ ВІДБУВСЯ КРУГЛИЙ СТИЛ ЗА УЧАСТЮ МОН, НФДУ, ЄС І НАУКОВОЇ СПІЛЬНОТИ

15 квітня 2025 року в Києві відбувся круглий стіл "Активізація участі України в Рамковій програмі ЄС з досліджень та інновацій "Горизонт Європа". Захід організовано Міністерством освіти і науки України спільно з Національним фондом досліджень України.

До обговорення долучилися понад 60 учасників: представники Міністерства освіти і науки України, Національного фонду досліджень, Представництва ЄС в Україні, національних контактних пунктів (НКП), представники України до програмних комітетів "Горизонт Європа".

Під час заходу було презентовано результати роботи Офісу як координаційного центру програми, а також аналіз діяльності усіх НКП за встановленими ключовими показниками.

Під час заходу йшлося про теперішній стан і перспективи участі України у програмі "Горизонт Європа". Зокрема, було наголошено:

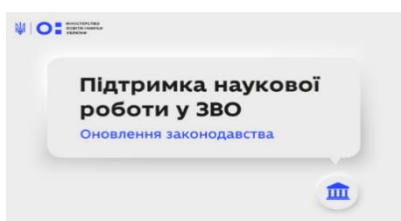
- станом на квітень 2025 року 205 українських установ та організацій беруть участь у міжнародних консорціумах з виконання проєктів за програмою "Горизонт Європа", підписано 207 грантових угод на суму 59 млн євро.
- у 2025 році МОН передбачено продовження фінансування у розмірі 500 тис. грн на діяльність кожного НКП, що майже вдвічі більше, ніж у 2024 році (267 тис. грн);
- у червні 2025 року планується впровадження системи електронного звітування НКП через *Національний портал міжнародного науково-технічного співробітництва*. Перший етап – для моніторингу без оцінювання. До 20 грудня 2025 року заплановано річне оцінювання діяльності НКП за встановленими КРІ;
- для кожного НКП уже створено персональні кабінети на Порталі "Наука".

У межах панельної дискусії учасники обговорили важливість синергії між НКП, представниками програмних комітетів, "Офісом Горизонт Європа в Україні" як координаційним центром та МОН – для системного представлення інтересів України у формуванні робочих програм ЄС і розширення участі українських колективів у конкурсах.

Захід завершився сесією питань і відповідей, що дало змогу обговорити технічні та організаційні аспекти подальшої взаємодії.

<https://mon.gov.ua/news/ukraina-aktyvizuie-uchast-u-prohrami-horyzont-ievropa-u-kyievi-vidbuvsia-kruhlyi-stil-za-uchastiu-mon-nfdu-ies-i-naukovoi-spilnoty>

ПІДПИСАНО ЗАКОН ПРО ПІДТРИМКУ НАУКОВОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Президент України Володимир Зеленський *підписав Закон України* "Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти"

(реєстр. 3791-IX 06.06.2024), який був ухвалений Верховною Радою України 6 червня 2024 року.

Закон спрямовано на підвищення ролі наукової діяльності в системі вищої освіти та створення гнучких можливостей для залучення фахівців-практиків до викладання.

Документ передбачає такі ключові зміни:

- Зменшення навчального навантаження науково-педагогічних працівників – з 600 до 460–480 годин на ставку за навчальний рік.
- Підвищення значущості наукової роботи: науковий складник має становити щонайменше 30%.
- Запровадження нової категорії – педагогічних працівників, якими можуть стати фахівці-практики, залучені до викладання без обов’язку провадити наукову діяльність.
- Надання автономії ЗВО у встановленні норм і обсягів наукової роботи відповідно до стратегічних пріоритетів закладу чи окремих наукових напрямів.

Норми закону набудуть чинності з 2025/2026 навчального року. Заклади вищої освіти мають урахувати нові положення під час планування навчального навантаження та організації освітнього процесу.

Відповіді на найпоширеніші запитання:

1. Чи не втрачають престиж НПП?

- Ні. Закон підсилює роль НПП як науковців. Запровадження нової категорії – педагогічних працівників – не зменшує престиж НПП, а лише розширює можливості ЗВО, надаючи вибір між фокусом на науці чи практиці.

2. Чи втратять НПП роботу, якщо не наберуть 30% наукової діяльності?

- Ні. Закон не передбачає примусового звільнення. Викладачів можуть перевести до категорії педагогічних працівників у разі недостатнього обсягу наукової діяльності. Остаточне рішення ухвалює ЗВО.

3. Хто і як визначатиме наукову діяльність?

- ЗВО матимуть автономію визначати, що вважати науковою діяльністю. Зазвичай це фіксується в індивідуальних планах викладачів.

4. Коли це запрацює?

- Зміни набирають чинності з 2025/2026 навчального року. Університети мають врахувати їх під час формування навантаження і структури освітнього процесу.

5. Чи вплине це на кількість ставок або фінансування?

- Ні. Закон не потребує додаткового фінансування з бюджету й не передбачає скорочення ставок. Навпаки – він створює нові можливості для збереження зайнятості викладачів.

6. Який статус матиме педагогічний працівник?

- Це досвідчені фахівці-практики, які викладатимуть до 30% дисциплін за програмою. Їхня роль – підсилити практичну орієнтацію освіти. Вони не зобов’язані провадити наукову діяльність.

7. Хто вирішує, кому бути НПП, а кому – непрацівником?

- ЗВО самостійно визначають ролі викладачів відповідно до потреб та стратегій.

8. Як це вплине на кадрову політику та звітність?

- Передбачено більшу гнучкість. ЗВО зможуть оптимізувати навантаження, не скорочуючи ставки. Щодо звітності, то кожен заклад може визначати власні механізми обліку наукової та навчальної діяльності.

9. Чи вплине це на акредитацію або держзамовлення?

- Зміни спрямовано на підвищення якості освіти, що є ключовим критерієм акредитації. Залучення як науковців, так і практиків може підвищити конкурентоспроможність програм. Прямого впливу на обсяги держзамовлення закон не має.

10. Яка мета реформи?

- Виконання Угоди про асоціацію з ЄС (ст. 431).
- Гармонізація з Болонським процесом.
- Поліпшення якості освіти та наукової результативності.
- Зміцнення автономії ЗВО.
- Залучення практиків для посилення прикладного складника освіти.

<https://mon.gov.ua/news/pidpysano-zakon-pro-pidtrymku-naukovoi-roboty-v-zakladakh-vyshchoi-osvity>

ВИКОНАВЧА РАДА ЮНЕСКО ПІДТРИМАЛА ІНІЦІАТИВУ УКРАЇНИ ПРО ПРОГОЛОШЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ ЗАЛУЧЕННЯ ДО НАУКИ ЗАРАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

14 квітня 2025 року Виконавча рада ЮНЕСКО на своїй 221-й сесії підтримала ініціативу України про проголошення 27 листопада Міжнародним днем залучення до науки заради сталого розвитку – *The International Day of Engagement in Science for Sustainable Development*.

За підсумками голосування Виконавча рада ЮНЕСКО, до складу якої входять 58 держав-членів Організації, переважною більшістю голосів (50 – "за", 6 – "утримались", 1 – "не голосували") ухвалила рішення проголосити на 43-й сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО, що відбудеться у листопаді цього ж року в Самарканді (Узбекистан), 27 листопада кожного року Міжнародним днем залучення до науки заради сталого розвитку.

Заступник постійного представника України при ЮНЕСКО Микола Мовчан у своєму виступі на засіданні підкреслив, що метою проголошення цього дня є привернення уваги до науки, залучення молоді до наукової діяльності, популяризація наукової освіти/

ВІДЕОЗАПИС ВИСТУПУ СТАНІСЛАВА ДОВГОГО

Більше інформації щодо 221-ї сесії Виконавчої ради ЮНЕСКО

<https://www.kmu.gov.ua/news/vykonavcha-rada-iunesko-pidtrymala-initsiatyvu-ukrainy-pro-proholoshennia-mizhnarodnoho-dnia-zaluchennia-do-nauky-zarady-staloho-rozvytku>

НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ

НІМЕЦЬКЕ ІННОВАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО ХОЧЕ СТВОРИТИ ВІЙСЬКОВЕ ВІДДІЛЕННЯ

Sprind, інноваційне агентство Німеччини, сподівається створити дочірню організацію, зосереджену на військових технологіях, після того, як новий уряд країни заявив, що йому буде дозволено перейти до оборони.

Досі інноваційна агенція була зосереджена на цивільних технологіях, таких як нові ліки від хвороби Альцгеймера та накопичення енергії, хоча у неї є проекти подвійного призначення, наприклад, пов'язані з автономними дронами. Але оскільки військова прихильність США до Європи коливається, а Німеччина змінює свої боргові правила, щоб дозволити величезне розширення військових витрат та витрат на інфраструктуру, Sprind сподівається створити окреме агентство, яке зосередиться безпосередньо на обороні.

https://sciencebusiness.net/news/r-d-funding/how-germanys-innovation-agency-wants-set-military-offshoot?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=Commission+scraps+plan+to+water+down+gender+requirements+in+Horizon&utm_campaign=

ДОСТУПНІ ОНОВЛЕНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДТРИМКИ КОНСОРЦІУМІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

10 квітня 2025 року Європейська Комісія опублікувала оновлені Практичні рекомендації на підтримку Консорціумів європейської дослідницької інфраструктури (ERIC). Інструкції розроблені, щоб допомогти заявникам подавати заявки на отримання статусу ERIC. Вони також нададуть існуючим ERIC корисні роз'яснення щодо застосовної правової бази.

Оновлені рекомендації пропонують підтримку та рекомендації всім зацікавленим сторонам та містять кілька вдосконалень, спричинених технологічними та правовими розробками:

- ✓ переглянуту структуру, яка краще узгоджується з Регламентом ERIC
- ✓ адаптації для відображення технологічних і правових розробок за останнє десятиліття
- ✓ додаткові вказівки щодо питань, що виходять за межі Регламенту ERIC
- ✓ оновлені додатки, включаючи найкращі практики звітності.

Практичні рекомендації ERIC були вперше представлені в 2010 році після прийняття Регламенту ERIC і згодом оновлені в 2015 році, щоб відобразити поправки до Регламенту ERIC, які були внесені в 2013 році.

Практичні рекомендації ERIC

<https://era.gv.at/news-items/updated-guidelines-to-support-european-research-infrastructure-consortia/>

JRC ЗАПУСКАЄ ЛАБОРАТОРІЮ БЕЗПЕКИ КОРДОНІВ

10 квітня в Гелі, Бельгія, Об'єднаний дослідницький центр Європейської комісії (JRC) відкрив свою лабораторію безпеки кордонів (Border Security Lab), мережу лабораторій, які тісно співпрацюватимуть із правоохоронними органами ЄС.

Нова лабораторія має на меті допомогти уникнути контролю на внутрішніх кордонах ЄС за допомогою сучасних прикордонних технологій. Вона об'єднає дослідників з існуючих лабораторій JRC, включаючи лабораторію виявлення слідів вибухових речовин, лабораторію авіаційної безпеки, лабораторію наркотиків, флагманську лабораторію нанобіотехнологій і лабораторію боротьби з дронами.

Експерти JRC розроблятимуть і випробовуватимуть нові технології управління кордонами та проводитимуть навчання для офіцерів охорони кордону.

https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/jrc-launches-border-security-lab-2025-04-10_en

ВІДКРИТІ ПОРТАЛИ ДАНИХ ПО ВСІЙ ЄВРОПІ: НОРВЕГІЯ ПОКРАЩУЄ ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ПОШУКУ НА ОСНОВІ ШІ ТА ДИЗАЙНУ, ОРІЄНТОВАНОГО НА КОРИСТУВАЧА

Норвезький національний портал відкритих даних data.norge.no виділяється інноваційною функцією пошуку на основі штучного інтелекту, яка дозволяє користувачам знаходити набори даних за допомогою природної повсякденної мови. Цей підхід відображає ширшу прихильність portalу до зручності використання, полегшуючи роботу з загальнодоступними даними для всіх типів користувачів.

Інструмент штучного інтелекту portalу інтерпретує запити простою мовою та повертає відповідні набори даних, допомагаючи користувачам знаходити інформацію навіть без технічних термінів або попередньо визначених ключових слів. Цю функцію було представлено під час Open Data Days 2025 у Люксембурзі, де вона була визнана провідним прикладом того, як штучний інтелект може покращити доступність відкритих даних.

Окрім інтелектуального пошуку, портал містить кілька інтерактивних інструментів, які ще більше підвищують залучення користувачів і доступність.

Функція "мисливець за даними" дозволяє будь-кому запитувати набори даних, які ще не опубліковані. Для сприяння діалогу та співпраці портал також містить дискусійні форуми, відкриті для всіх і доступні без реєстрації, де користувачі можуть ставити запитання, обмінюватися ідеями та ділитися відгуками з іншими, хто працює у просторі відкритих даних. Разом ці інструменти створюють більш сприйнятливий та інклюзивний середовище для взаємодії з публічними даними.

<https://data.europa.eu/en/news-events/news/open-data-portals-across-europe-norway-enhances-data-discoverability-ai-powered>

ВІД КАВОВИХ ВІДХОДІВ ДО КОРМУ ДЛЯ ХУДОБИ: LIFE ECOFEED ДАЄ КАВОВІЙ ГУЩІ ДРУГЕ ЖИТТЯ

Споживання кави в усьому світі генерує величезну кількість відходів, включаючи відпрацьовану кавову гущу (СКГ) та кавові капсули, які необхідно належним чином утилізувати.

Водночас, прогнози показують, що поголів'я худоби в Європі зросте на 70% протягом наступних 25 років, тоді як більшість їхнього раціону наразі складається переважно з імпортованих матеріалів. Поєднуючи ці дві проблеми та даючи кавовому побічному продукту харчової промисловості друге життя, проєкт LIFE ECOFEED зменшує кількість органічних відходів та створює можливості для циркулярної економіки в агропродовольчому секторі.

Інновації проєкту полягають у створенні комплексної стратегії для відновлення та переробки відпрацьованої кавової гущі (ПВК) на безпечні, високоцінні та поживно життєздатні інгредієнти для раціону тварин. Команда вирішила численні проблеми в усьому ланцюжку створення вартості, включаючи логістику, переробку, формулювання кормів та масштабування.

Початкові випробування на тваринах показали багатообіцяючі результати, підтвердивши технічну доцільність рішення.

Проєкт LIFE ECOFEED зараз зосереджений на визначенні бізнес-плану, який би зацікавив як приватних, так і державних інвесторів. Їхня мета – створити стійку, регіонально відтворювану модель, де виробники кавових відходів, переробники та кінцеві споживачі – худоба – пов'язані через життєздатний ланцюг створення вартості.

Проєкт підтримує *План дій ЄС щодо циркулярної економіки, Європейську зелену угоду та довгострокову стратегію ЄС щодо боротьби зі зміною клімату.*

LIFE ECOFEED – один із проєктів, що підтримуються в рамках діяльності LIFE, що наближається до виходу на ринок (C2M). Ініціатива *LIFE C2M* підтримує бенефіціарів LIFE у просуванні їхніх інноваційних рішень до ринкового впровадження.

https://cinea.ec.europa.eu/news-events/news/coffee-waste-livestock-feed-life-ecofeed-gives-spent-coffee-grounds-second-life-2025-04-30_en

CLIMATE KIC ВІДКРИВАЄ АКАДЕМІЮ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ РОЗРИВУ ЕКОЛОГІЧНИХ НАВИЧОК

Climate KIC, провідне європейське агентство з кліматичних інновацій, запустило нову *Climate KIC Academy* із надання навичок та знань, необхідних для переходу до сталої економіки.

"Зараз лише кожен восьмий працівник володіє принаймні однією екологічною навичкою, необхідною для просування кліматичних амбіцій", – йдеться в заяві організації.

Тому Climate KIC намагатиметься зміцнити знання учасників у таких сферах, як циркулярна економіка та міський дизайн, допомогти їм налагодити співпрацю між секторами та брати участь у політичних, бізнесових та громадських ініціативах.

<https://www.eit.europa.eu/news-events/news/new-climate-kic-academy-launched-bridge-green-skills-gap>

НІМЕЦЬКИЙ ФОНД VOLKSWAGEN ПІДТРИМУЄ ДОСЛІДЖЕННЯ "UNKNOWN UNKNOWN"

Програма "Піонерські дослідження" триває третій рік і фінансує "науково-фантастичні" ідеї, які є надто радикальними для інших спонсорів.

Найбільший приватний спонсор досліджень у Німеччині вже третій рік фінансує дослідницькі пропозиції "наукової фантастики", яких інші спонсори не торкаються. Програма *Pioneering Research – Exploring the Unknown Unknown* пропонує до 1,3 мільйона євро протягом трьох-п'яти років на ідеї, які можуть створити цілі нові наукові сфери, але мають високі шанси на провал.

Наразі Volkswagen, незалежний від виробництва автомобілів фонд, підтримує дослідження, чи можна вилікувати депресію за допомогою переливання крові та чи може життя існувати на інших планетах без сонячного світла.

"Фонд шукає ідеї проєктів, які є "науковою фантастикою", а не "фентезі", — пояснив Павло Дутов, програмний директор фонду.

https://sciencebusiness.net/news/r-d-funding/industry/germanys-volkswagen-foundation-backs-research-unknown-unknowns?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=Horizon+Europe+to+fund+deployment-ready+clean+tech&utm_campaign=

BSC CONNECTS: ІННОВАЦІЙНА ПРОГРАМА ІЗ СПРИЯННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНІЙ СПІВПРАЦІ

BSC Connects – піонерська ініціатива в Іспанії, спрямована на прискорення співпраці державних і приватних структур у сфері ІІІ та суперкомп'ютерів.

Барселонський суперкомп'ютерний центр – Centro Nacional de Supercomputación (BSC-CNS) представив програму BSC Connects, інноваційну ініціативу для посилення співпраці між державним і приватним секторами та оптимізації бізнес-процесів і конкурентоспроможності. Завдяки цій новій програмі бізнес-сектор зможе отримати доступ до знань і технологій BSC і застосувати обчислювальну потужність суперкомп'ютера MareNostrum 5 та інші обчислювальні ресурси BSC, штучний інтелект (ІІІ) і квантові технології з метою сприяння розробці інноваційних рішень для вирішення основних бізнес-завдань.

"Завдяки BSC Connects ми хочемо донести всі знання та технології BSC до компаній, допомагаючи їм трансформувати свій бізнес за допомогою інноваційних рішень

і передбачити технологічні виклики майбутнього", – каже Маріона Санс, директор з інновацій та розвитку бізнесу BSC.

BSC Connects базується на моделі співпраці, яку можна поновлювати на термін до трьох років і складається з кількох етапів, які включають визначення технологічних проблем, інтеграцію компанії в екосистему BSC, навчання та пошук рішень і, нарешті, оцінку та оптимізацію результатів. Крім того, програма включає спільні комунікаційні дії, просування варіантів використання та участь у міжнародних конференціях і ярмарках, таким чином консолідуючи інноваційну мережу між наукою та промисловістю.

Ця програма заснована на Програмі промислових зв'язків Массачусетського технологічного інституту (MIT), яка пропонує довгострокове співробітництво з компаніями та являє собою піонерську ініціативу в Іспанії, спрямовану на прискорення державно-приватного співробітництва у сфері ІІІ та суперкомп'ютерів.

Запуск BSC Connects збігається з нещодавнім оголошенням ініціативи Європейської комісії AI Factory, яка виділила BSC 200 мільйонів євро на створення однієї з перших семи європейських фабрик штучного інтелекту. Ця нова інфраструктура забезпечить доступ до потужних обчислювальних ресурсів, таких як суперкомп'ютер MareNostrum 5, а також послуг з досліджень і розробок для компаній, стартапів, малого та середнього бізнесу та вчених, прискорюючи розробку додатків ІІІ, які відповідають європейським цінностям.

<https://www.bsc.es/news/bsc-news/bsc-connects-innovative-business-immersion-programme-drive-public-private-collaboration>

ПОТОЧНІ ПРОЄКТИ

ВІДСТЕЖЕННЯ ШЛЯХУ ФІНАНСУВАННЯ ЕКСПОРТУ, ВІД ВИКОПНОГО ПАЛИВА ДО ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГІЇ

У новому дослідженні проаналізовано понад 900 енергетичних угод, підтриманих експортно-кредитними агентствами та експортно-імпортними банками (разом іменуваними ЕСА), щоб визначити тенденції фінансування енергетики з 2013 по 2023 рік.

Дослідження, підтримане проєктом GREENFIN, що фінансується ЄС, показує, що потрібні нові мандати ЕСА, тісніша міжнародна співпраця, пов'язана з кліматом, у фінансуванні експорту та більша прозорість.

ЕСА знижують ризики та сприяють енергетичним проєктам на закордонних ринках, надаючи державні гарантії та, за межами Європи, прямі позики.

Автори дослідження наводять приклад того, як працюють ЕСА, у статті, опублікованій на веб-сайті Springer Nature: "Уявіть, що величезні обсяги газу знаходяться в політично чи економічно нестабільній країні. Щоб розробити такі ресурси, енергетичні компанії залежать від численних конкретних компонентів проєкту від спеціалізованих експортерів у всьому світі: послуги з днопоглиблення для очищення морського дна в морських установках, інженерні послуги для встановлення об'єктів видобутку, заводів зрідження, а також танкери або трубопроводи для перевезення зрідженого газу. Комерційні

банки, які фінансують експорт таких поставок, можуть пом'якшити різні ризики, наприклад, якщо покупець (тут енергетична компанія) не виконає зобов'язання, банк може вимагати компенсацію від ЕСА (тобто держави)".

Щоб заповнити прогалину в дослідженнях моделей фінансування ЕСА та ролі, яку ці установи відіграють у переході на енергетику з низьким рівнем викидів вуглецю, дослідницька група проаналізувала 921 енергетичну угоду, підтриману ЕСА з 31 країни ОЕСР і поза ОЕСР (за винятком Канади). Зосереджуючись на періоді між 2013 і 2023 роками, вони використали інформацію з бази даних TFX Limited, щоб кількісно визначити довгострокові тенденції фінансових потоків енергетики ЕСА.

Ключові висновки аналізу включають те, що "портфелі ЕСА дійсно переходять від викопного палива до відновлюваних джерел; хоча це ще далеко не повний вихід". За словами дослідників, світова частка відновлюваних джерел енергії зросла з нижче 10% у 2013 році до приблизно 40% у 2022-2023 роках.

"Ця тенденція значною мірою обумовлена офшорними вітровими, гідроенергетичними, а віднедавна фінансуванням зеленого водню європейськими ЕКА, які є членами коаліції ЕЗФ", – пояснюють далі автори. Однак, незважаючи на зростання відновлюваних джерел енергії, у більшості років значна частина енергетичного фінансування ЕСА все ще спрямовується на сектор викопного палива – нафти та газу. Крім того, "озеленення" портфеля ЕСА в основному здійснюється членами ЕЗФ, що призводить до переміщення потоків фінансування енергетики з країн, що розвиваються.

"Проекти з відновлюваної енергетики, швидше за все, відбуватимуться в країнах з високим рівнем доходу, які, як наслідок, залучили 70% загального обсягу енергетичного фінансування ЕСА у 2022-2023 роках. Натомість ця частка становила лише 40-50% між 2013 і 2021 роками".

Результати дослідження, проведеного за підтримки GREENFIN (Ефективна зелена фінансова політика для переходу до низьковуглецевого газу), підкреслюють необхідність нової політики, більшої прозорості та кращої міжнародної співпраці.

Деталі проєкту

Координатор: Швеція

Учасники: Швейцарія

Загальні витрати € 1 499 771,00; внесок ЄС € € 1 499 771,00

Тривалість: січень 2021 – грудень 2025.

<https://cordis.europa.eu/article/id/457740-tracing-the-export-financing-trail-from-fossil-fuels-to-renewable-energy>

ЗАВЕРШЕНІ ПРОЄКТИ

ПЕРШИЙ В ІСТОРІЇ ПОГЛЯД ЗСЕРЕДИНИ НА ТЕ, ЯК ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ УПРАВЛЯЄ БІЛКАМИ

Коли системи, які регулюють білки, виходять з ладу, наслідком можуть бути рак, серцеві захворювання або нейродегенеративні розлади.

Дослідження проєкту Nedd8Activate пропонує вікно в те, як організм очищає небажані білки. Ці знання можуть допомогти лікувати дисрегуляцію білків і прокласти шлях для препаратів, які позначають хвороботворні білки для виведення.

Білки є будівельними блоками в організмі людини, виконуючи важливі функції в наших клітинах, такі як реплікація ДНК, каталізатор біохімічних реакцій, побудова кісткової та м'язової тканини, передача сигналів, транспортування матеріалу між клітинами та багато іншого. Кожна клітина складається з майже 30 000 різних білків, кожен з яких має певну функцію. Щоб цей складний механізм працював належним чином, організм має вбудовані біохімічні системи, які можуть вмикати та вимикати білки за потреби.

"Основний спосіб вимкнення білків – це система міток, яка позначає певні білки для знищення, і гігантська система переробки, яка усуває мічені білки", – пояснює Бренд Шультман, директор відділу молекулярних механізмів і сигналів в Інституті біохімії Макса Планка.

Білки, призначені для переробки, помічені невеликим білком під назвою убіквітин. Це мічення координується ферментами, які називаються E3-лігазами. Багато з цих лігаз E3, у свою чергу, регулюються убіквітиноподібним білком під назвою NEDD8, який може вмикати лігази, коли вони потрібні, і вимикати, коли приходить час їх розбирати. Як і в будь-якій складній системі, іноді все йде не так, як планувалося.

"Важливо, щоб позначалися лише ті білки, які більше не потрібні", – каже Шультман.

Завдяки підтримці проєкту Nedd8Activate, який фінансується Європейською дослідницькою радою, Шультман намагається зрозуміти, як лігази E3 активуються та регулюються NEDD8.

"Ми вважаємо, що розуміння цього зв'язку може стати ключем до розробки ефективних терапевтичних рішень для лікування захворювань, викликаних їх дисфункцією", – додає вона.

Завдяки розробці нових інструментів, які поєднують хімію та біологію, а також використанню інноваційного методу візуалізації під назвою кріо-ЕМ, проєкт зміг поглянути зсередини на крихітні машини, що працюють у наших клітинах.

"Знання того, як виглядають ці механізми, – це перший крок до розуміння того, як вони працюють", – зазначає Шультман. Уперше в історії дослідники побачили, як певні лігази позначають цільові білки.

"Цей процес надзвичайно швидкий і займає лише мілісекунди", – зауважує Шультман. "Але наш підхід дозволив нам побачити, як ці комплекси здійснюватимуть хімічну реакцію".

Дослідники також створили лігази cullin-RING (CRL), найбільше сімейство убіквітинових лігаз E3. У кожному створеному CRL була виключена певна частина, що дозволило команді зробити висновок, що ці частини повинні робити. Використовуючи цей підхід, проєкт виявив, як система CRL дозволяє уникнути неправильного позначення непотрібних білків.

"Подібно до того, як фабрика може повторно використовувати матеріали для швидкої адаптації до мінливих вимог, CRL можуть швидко збирати нові активні комплекси

за потреби – процес, який запобігає непотрібному накопиченню невикористаних компонентів", – пояснює Шульман.

Успішно візуалізуючи мічення білка, проєкт Nedd8Activate відкрив двері для використання цього процесу для розробки нових терапевтичних стратегій для лікування захворювань. На цьому фронті дослідники можуть побачити, як молекула, схожа на ліки, може індукувати тегування CRL пов'язаного із захворюванням білка, для деградації. Хоча це ще не ліки, це відкриття є важливим кроком до потенційного використання CRL для боротьби з різними захворюваннями.

"Ми сподіваємося, що подібні відкриття разом із усіма знаннями та інструментами, розробленими під час проєкту Nedd8Activate, послужать каталізаторами для інновацій у біотехнологічній галузі, надихаючи дослідників і підприємців досліджувати нові шляхи розробки ліків, які відповідають незадоволеним медичним потребам", – підсумовує Шульман.

Деталі проєкту

Координатор: Німеччина

Учасники: Німеччина

Загальні витрати € 2 193 871; внесок ЄС € 2 193 871

Тривалість: жовтень 2018 – вересень 2023.

<https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/projects/success-stories/all/first-ever-inside-look-how-human-body-manages-proteins>

ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ

ЩОРІЧНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ІНСТИТУТУ ЯДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ (АНОНС)

26 – 30 травня 2025 року в Інституті ядерних досліджень (ІЯД) НАН України відбудеться традиційна щорічна наукова конференція, метою якої є підсумування річної наукової діяльності. На заході будуть представлені основні напрями роботи Інституту: ядерна фізика, атомна енергетика, радіаційна фізика та радіаційне матеріалознавство, фізика плазми та керований термоядерний синтез, радіоекологія та радіобіологія.

Формат конференції передбачає пленарні, секційні та стендові доповіді. Конференцію буде проведено у режимі онлайн (ZOOM videoconference). Пленарні доповіді планується доповнити відео-трансляцією з/до конференц-залу Інституту.

Робочі мови конференції – українська та англійська.

Анотації (тези) до доповідей обсягом до двох сторінок, оформлені відповідно до вимог щодо оформлення тез, слід подати до 12 травня 2025 року. Можлива участь у

конференції фахівців із інших наукових установ та навчальних закладів. Детальну інформацію щодо оформлення тез та зразки тез можна дізнатися *за посиланням*.

<https://www.nas.gov.ua/news/shchorichna-naukova-konferenciya-institutu-yadernih-doslidzen-nan-ukrani-anons>

КОНФЕРЕНЦІЯ "БЕЗПЕКА ЄВРОПИ: ЩО ЄС ПОВИНЕН ЗРОБИТИ ПРІОРИТЕТНИМ ДЛЯ ПІДТРИМКИ СВОЇХ КРИТИЧНИХ СЕКТОРІВ?"

Термін: 12 червня 2025 р.

Місце: Брюссель та онлайн

Програма:

13:00 РЕЄСТРАЦІЯ ТА КАВА

14:00 ПРИВІТАЛЬНЕ ТА ВСТУПНЕ СЛОВО

14:25 Відмовостійка мережа: які інновації необхідні для захисту критичної інфраструктури Європи?

Ця сесія об'єднає різні точки зору та оцінить важливість побудови європейської екосистеми технологічних інновацій для захисту мереж, на які покладається широкий спектр промислових секторів. Які ресурси та знання необхідні, щоб енергетичні станції, транспортна інфраструктура та лікарні були захищені проти фізичних, цифровими та гібридних загроз?

15:10 Небеса угорі: роль космічних інновацій для оборони та безпеки

Ця сесія продемонструє роль космосу в реалізації стратегії ЄС у сфері оборони, безпеки та готовності. Чому Європі важливо захистити свої космічні активи? Яка потенційна роль IRIS у забезпеченні безпеки комунікаційних інфраструктур Європи, а також у сприянні нагляду та управлінню кризами? У які технології Європі слід інвестувати як пріоритет?

16:25 Оборонний стрибок: чи готова Європа інвестувати в дослідження та технології подвійного призначення?

Прагнення максимізувати побічні ефекти між цивільною та оборонною промисловістю були чітко викладені в кількох правових актах Європейської комісії. Однак чи готові ЄС і країни-члени просувати свої амбіції? Чи готова дослідницька спільнота розпочати розроблювати технології подвійного призначення? Що ця зміна політики означає для транснаціональних корпорацій, які працюють на міжнародному рівні в таких сферах, як штучний інтелект, квантова промисловість, напівпровідники тощо?

17:30 Мережевий прийом

Реєстрація: *тут*

https://sciencebusiness.net/events/securing-europe-what-should-eu-prioritise-support-its-critical-sectors?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=Science%7CBusiness+events+navigator+-+April+2025&utm_campaign=

ЄВРОПЕЙСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ З АДАПТАЦІЇ ДО ЗМІНИ КЛІМАТУ 2025

Термін: 16-18 червня 2025 р.

Місце: Ріміні (Італія) в Palacongressi di Rimini *та онлайн*

Щодворічна європейська конференція з адаптації до зміни клімату (ЕССА) є головним форумом із обміну практичними рішеннями і знаннями та сприяння співпраці з адаптації до зміни клімату по всій Європі.

Онлайн участь безкоштовна, вона забезпечує віртуальний доступ до пленарних засідань і до обмеженого вибору паралельних засідань, присвячених темам конференції. Конкретний вибір буде зроблено після завершення програми, після завершення реєстрації.

Програма [тут](#)

Реєстрація [тут](#)

<https://www.ecca2025.eu/about>

СТИПЕНДІЇ ДЛЯ НАВЧАННЯ НА КУРСАХ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ В РЕСПУБЛІЦІ КОРЕЯ У 2025/2026 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

Українцям до 40 років пропонують отримати 50 стипендій для навчання на курсах корейської мови в Республіці Корея.

Програма орієнтована на вивчення корейської мови і буде організовуватись та виконуватись відповідно до області спеціалізації кожного приймаючого університету, включно зі спеціальними видами академічної діяльності (близько 10% від загальної кількості годин) для підготовки кадрів для відбудови країни.

Учасниками програми є чотири корейські університети: Keimyung University, Dong-A University, Chonnam National University та Chungnam National University.

Стипендія для вивчення корейської мови надаватиметься на 2025/26 навчальний рік.

Консультації з питань отримання стипендій можна отримати за телефоном (044)-481-32-77.

Приймання документів для участі в грантовій програмі триватиме до 15:00 9 травня 2025 року.

Дізнатись більше

<https://mon.gov.ua/news/stypendii-dlia-navchannia-na-kursakh-koreiskoi-movy-v-respublitsi-koreia-u-20252026-navchalnomu-rotsi>

ОГОЛОШЕНО КОНКУРС НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НАН УКРАЇНИ НА 2025-2026 РР.

Відповідно до *розпорядження Президії НАН України від 21.04.2025 № 212* Національна академія наук України оголошує конкурс науково-дослідних робіт молодих вчених НАН України на 2025-2026 рр.

Конкурс проводиться відповідно до нового Положення про науково-дослідні роботи молодих вчених НАН України, затвердженого *постановою Президії НАН України від 16.04.2025 №122*.

До конкурсу допускаються індивідуальні та колективні науково-дослідні роботи молодих вчених НАН України, що відповідають *умовам проведення конкурсу*, затвердженим розпорядженням Президії НАН України від 21.04.2025 № 212.

Для участі в конкурсі необхідно до 22 травня 2025 р. подати до Комісії по роботі з науковою молоддю НАН України запит на проведення НДР молодих вчених згідно з Додатком 5 до Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в НАН, затвердженим постановою Президії НАН України від 19.12.2018 № 339 (із змінами), та іншу документацію, що передбачена умовами проведення конкурсу.

Для цього необхідно в *системі РІТ НОД НАН України* згідно з *Інструкцією* сформулювати запит на проведення НДР, а також заповнити *Google-форму НДР молодих вчених*, зокрема завантаживши до зазначеної форми витяг з протоколу засідання вченої ради наукової установи НАН України з підтримкою роботи для участі у конкурсі (відсканований в pdf-форматі з підписами і печаткою) та *анкету НДР молодих вчених* у doc-форматі.

Після формування запиту та заповнення зазначеної Google-форми необхідно поінформувати про це Комісію, надіславши відповідне повідомлення на електронну адресу nmnasu@gmail.com. Комісія здійснює перевірку та реєстрацію запитів.

Перед формуванням запиту усі виконавці НДР молодих вчених мають заповнити електронну *форму молодого вченого НАН України*.

Зареєстрований запит, надрукований у двох примірниках, має бути підписаний керівником та скріплений печаткою наукової установи. Один примірник запиту має зберігатися в цій установі, а інший – разом із підписаними витягом з протоколу засідання вченої ради наукової установи та анкетю НДР молодих вчених необхідно подати до Комісії по роботі з науковою молоддю НАН України одним із таких способів:

1) Надіслати на поштову адресу: 01601, Київ-30, вул. Володимирська, 54, Президія НАН України, Комісія по роботі з науковою молоддю (для кур'єрських служб зазначати отримувача: Дуброва О.Є., тел.: 067-8106429);

2) Передати через Експедицію Президії НАН України (м. Київ, вул. Володимирська, 54, вхід зі двору), зазначивши на пакунку з документами примітку "Комісія по роботі з науковою молоддю";

3) Доставити особисто до Президії НАН України, вул. Володимирська, 54, кімн. 421, попередньо узгодивши час візиту за тел.: (044) 2396451, 067-8106429.

<https://www.nas.gov.ua/news/ogolosheno-konkurs-naukovo-doslidnih-robot-molodih-vchenih-nan-ukrani-na-2025-2026-rr>

СТАРТУВАВ МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОЄКТ EDC — EDUCATION FOR DEMOCRATIC CITIZENSHIP

10 квітня 2025 року в Міністерстві освіти і науки України у змішаному форматі відбувся публічний захід, присвячений старту міжнародного освітнього проєкту EDC— Education for Democratic Citizenship. Участь у заході взяли представники університетів, громадських організацій, територіальних громад з різних регіонів України, а також міжнародні експерти.

У відкритті заходу взяв участь заступник міністра освіти і науки України Михайло Винницький, який підкреслив важливість розвитку культури демократії в освіті та роль інституцій у підтримці демократичних змін.

Подія включала презентацію цілей, структури та змісту проєкту EDC, який реалізується у співпраці з Linnaeus University (Швеція), Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, ГО "Асоціація політичних психологів України", ГО "Школа врядування" за підтримки Міністерства освіти і науки України. Проєкт EDC є відповіддю на сучасні виклики, що стоять перед українською системою освіти, і має на меті формування демократичних практик у закладах вищої освіти та громадах.

Більше інформації про проєкт, а також реєстраційна форма для участі у відборі до навчальної програми розміщено на офіційному сайті проєкту за посиланням: www.edc-ua.org.

<https://mon.gov.ua/news/startuvav-mizhnarodnyi-osvitnii-proiekt-edc-education-for-democratic-citizenship>

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОНД ДОСЛІДЖЕНЬ УКРАЇНИ ОГОЛОШУЄ НОВИЙ КОНКУРС ПРОЄКТІВ З ВИКОНАННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ "ПЕРЕДОВА НАУКА В УКРАЇНІ 2026-2028"

Національний фонд досліджень України оголошує новий конкурс проєктів з виконання наукових досліджень "Передова наука в Україні 2026-2028"

Термін подання заявок: з 25 квітня 2025, 00:01 по 28 травня 2025, 23:59 (за київським часом).

Виконання проєктів передбачається у 2026-2028 рр.

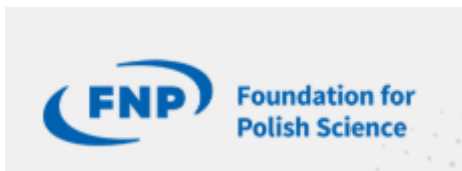
Тематика проєктів має відповідати пріоритетним напрямам розвитку науки і техніки (у відповідності до *п. 2 статті 3 Закону України "Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки"*) та принаймні одному з тематичних напрямів, окресленому для фундаментальних наукових досліджень з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави (відповідно до *Постанови Кабінету Міністрів України від 30.04.2024 р. № 476*)

Умови конкурсу розміщено на сайті Національного фонду досліджень в Україні за посиланням: "*Передова наука в Україні 2026-2028*". Вимоги до учасників конкурсу (наукового керівника та авторів проєкту) сформульовано відповідно до *Угоди про реформування оцінювання в галузі науки*

Електронна пошта для довідок: excellent.2026@nrfu.org.ua

<https://www.nas.gov.ua/news/natsionalnyi-fond-doslidzhen-ukrainy-oholoshue-novyi-konkurs>

П'ЯТИЙ КОНКУРС ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ДОСЛІДНИКІВ З УКРАЇНИ "ДЛЯ УКРАЇНИ" ВІД ФУНДАЦІЇ ПОЛЬСЬКОЇ НАУКИ

Фундація Польської Науки (FNP) оголошує п'ятий конкурс програми підтримки дослідників з України "ДЛЯ УКРАЇНИ".

Програма "ДЛЯ УКРАЇНИ" має на меті надання підтримки дослідникам з України, щоб вони могли продовжувати наукову роботу у співпраці з польськими вченими та світовим науковим співтовариством. Завдяки цій ініціативі науковці з України можуть налагодити співпрацю з польськими колегами з метою проведення спільних досліджень у галузі гуманітарних і суспільних наук.

Програмою передбачено надання *трьох* річних грантів у розмірі 268,8 тис. злотих на реалізацію польсько-українського наукового проєкту, тематика якого охоплюватиме питання, пов'язані з розвитком громадянського суспільства, демократії, євроінтеграцією чи безпекою.

У конкурсі можуть взяти участь двоє науковців – один із Польщі, другий – з України. На момент подання заявки кандидати повинні мати ступінь доктора філософії/кандидата наук, отриманий не більше ніж за 12 років до дати подання заявки. Особа, яка представлятиме українську сторону, має бути працевлаштованою в українській науково-дослідницькій установі, проживати та реалізовувати проєкт в Україні.

Заявку від імені обох науковців подає особа, яка працює у Польщі, спільно з установою, що проводить наукові дослідження у Польщі (приймаюча організація) та у якій реалізуватиметься проєкт. Умовами конкурсу передбачено можливість отримати фінансування оплати праці додаткового члена команди – аспіранта, який буде залучений до виконання проєкту.

Заявки, подані на конкурс, оцінюватиме міжнародна група експертів, призначена Фундацією Польської Науки. Заявки прийматимуться лише англійською мовою у системі електронної подачі заяв на сайті: www.wnioski.fnp.org.pl

Кінцевий термін подання заявок – 2 червня 2025 року.

Результати будуть оголошені у четвертому кварталі 2025 року.

Більш детальну інформацію можна отримати *за посиланням*.

<https://www.nas.gov.ua/news/pyatyi-konkurs-programi-pidtrimki-doslidnikov-z-ukrani-dlya-ukrani-vid-fundacji-polsko-nauki-fnp>